

De Nederlandsche Bank N.V.

Toezichthouderregels tegenpartijkredietrisico

Consultatiedocument (implementatie Bazel II)

nr. K05B/NL

(errata verwerkt)

augustus 2006

De Nederlandsche Bank geeft marktpartijen de gelegenheid commentaar te leveren op dit consultatiedocument. Reacties dienen uiterlijk op 15 september 2006 via e-mail of post te worden gestuurd naar:

Drs. P.J.J. Baneke
De Nederlandsche Bank N.V.
Divisie Toezicht beleid
Postbus 98
1000 AB Amsterdam
E-Mail: p.j.j.baneke@dnb.nl

Mocht u van mening zijn dat belangrijke aspecten in het consultatiedocument niet aan de orde zijn gesteld, dan kunt u tevens aangeven welke aspecten dat zijn en wat voor nadere uitwerking ervan volgens u zinvol zou zijn.

INHOUD

1	INLEIDING.....	4
2	WETTELIJKE BASIS EN OPZET REGELING TEGENPARTIJ-KREDIETRISICO	4
3	INVULLING NATIONALE DISCRETIES.....	5
4	ADMINISTRATIEVE LASTEN: PM	5
5	INHOUDSOVERZICHT HOOFDSTUK 5, REGELING TEGENPARTIJ- KREDIETRISICO (CCR).....	6
	CONCEPT-TOEZICHTHOUDERREGELS KREDIETRISICO, ONDERDEEL TEGENPARTIJ-KREDIETRISICO (CCR).....	8
	TOELICHTING OP ARTIKELEN TEGENPARTIJKREDIETRISICO (CCR), INCLUSIEF VERREKENING.....	40
	TRANSPONERINGSTABEL RICHTLIJN 2006/48/EG – REGELING TEGENPARTIJ- KREDIETRISICO.....	60

1 INLEIDING

De Nederlandsche Bank publiceert dit document in het kader van de implementatie van bijlage III van de Richtlijn 2006/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen. Deze Richtlijn geeft, tezamen met Richtlijn 2006/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2006 inzake de kapitaaltoereikendheid van beleggingsondernemingen en kredietinstellingen, binnen de Europese Gemeenschap/EER uitvoering aan het herziene Bazelse Raamwerk inzake de internationale convergentie van kapitaaleisen, Bazel II. De voorliggende concept-regeling, hierna te noemen Regeling Tegenpartijkredietrisico, bevat de regels voor de positieberekening met betrekking tot het tegenpartijkredietrisico (counterparty credit risk, CCR) van afgeleide instrumenten, retrocessieovereenkomsten, opgenomen en verstrekte effecten- of grondstoffenleningen, transacties met een lange afwikkelingsduur en margeleningstransacties. De Regeling Tegenpartijkredietrisico maakt onderdeel uit van de Toezichthouderregeling Kredietrisico.

Het doel van dit document is de conceptversie van de Regeling Tegenpartijkredietrisico bekend te maken aan de sector en hierop reacties te verkrijgen.

Dit consultatiedocument is relevant voor de onder toezicht staande kredietinstellingen en beleggingsondernemingen (hierna: financiële ondernemingen). De Nederlandsche Bank nodigt deze financiële ondernemingen en hun brancheorganisaties uit commentaar te leveren op de voorstellen. Daarnaast nodigt De Nederlandsche Bank een breder publiek van geïnteresseerde marktdeelnemers uit om deel te nemen aan het consultatieproces. Op basis van dit document zal technisch overleg met de sector plaatsvinden.

De informatie die De Nederlandsche Bank verkrijgt uit de discussie met de sector over implementatiekeuzes kan reden zijn voor aanpassing van de huidige voorstellen. Bovendien zal de Regeling Tegenpartijkredietrisico uiteindelijk worden gebaseerd op de komende Wet op het financieel toezicht, zoals deze na implementatie van bovengenoemde richtlijnen zal luiden. Ook vanwege de daarmee samenhangende Kamerbehandeling kan de exacte vorm en inhoud van, en de verantwoordelijkheid voor, deze conceptregelgeving nog niet definitief worden vastgesteld.

2 WETTELIJKE BASIS EN OPZET REGELING TEGENPARTIJ-KREDIETRISICO

De grondslag voor de Regeling Tegenpartijkredietrisico is neergelegd in artikel 2:82, tweede lid, van de Wet op het financieel toezicht en in artikel 68, eerste, tweede en derde lid, van het op deze wet gebaseerde Besluit houdende regels voor financiële ondernemingen die werkzaam zijn op de financiële markten (Besluit prudentiële regels Wft).¹

---

¹ Zowel de Wet financieel toezicht als het daarop gebaseerde besluit prudentiële regels Wft is nog niet definitief vastgesteld zodat de betreffende artikelen waarnaar verwezen wordt nog kunnen worden aangepast.

3 INVULLING NATIONALE DISCRETIES

De nationale discreties die in meergenoemde bijlage III, behorend bij de herziene Richtlijn 2006/48/EG zijn opgenomen, worden als volgt behandeld:

TABEL Invulling nationale discreties Regeling Tegenpartijkredietrisico

discretie Bijlage III, behorend bij Richtlijn 2006/48/EG	inhoud	keuze De Nederlandsche Bank	implementatie
Deel 3: toepassing tabel 2	Alternatieve percentages met betrekking tot de potentiële CCR exposure van posities in edele metalen (behalve goud), Onedele metalen, "softs" en "overig", inclusief energieproducten	In beginsel toegestaan.	Na toestemming van De Nederlandsche Bank. Criteria: ervaring, relatieve omvang van bedrijfsactiviteiten, diversificatie, organisatie/risicomanagement en overige operationele vereisten, voorgeschreven methode behandeling marktrisico Art 5:6 (4)
Deel 4, par. 7	Hogere waarde van de coëfficiënt alfa dan 1.4	Een in afstemming met de instelling nader te bepalen hogere waarde wordt uitsluitend in bijzondere omstandigheden toegepast	Modelerkenning door De Nederlandsche Bank impliceert in beginsel dat een alfa van 1.4 kan worden toegepast. Art 5:25, bijlage 5.3
Deel 4, par. 12	Interne vaststelling van de waarde van alfa met een vloer van 1.2	Ja, in beginsel toegestaan	Modelerkenning Art 5:26

4 ADMINISTRATIEVE LASTEN: PM

De Regeling tegenpartijkredietrisico introduceert voor de berekening van de omvang van de positiewaarde van OTC derivaten naast de bestaande marktwaarde-methode een tweetal *optionele* regelingen. Een van deze optionele methodes kan daarnaast ook voor het tegenpartijrisico van effecten/grondstoffen-financieringstransacties worden gebruikt. De optionele regelingen werden in Bazel op verzoek van de sector ontwikkeld.

5 INHOUDSOVERZICHT HOOFDSTUK 5, REGELING TEGENPARIJ- KREDIETRISICO (CCR)

Afdeling 5.1, Algemene bepalingen

§ 5.1.1 Definities

Afdeling 5.2, Algemene voorschriften voor de toepassing van de CCR positieberekening

§ 5.2.1 Keuze van de methode

§ 5.2.2 Toepassing interne modellenmethode

§ 5.2.3 Berekening kapitaalvereiste in geval van protectie door middel van een kredietderivaat

§ 5.2.4 In aanmerking te nemen positiewaarden (exposure value)

Afdeling 5.3, Methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde

§ 5.3.1 Bepaling positiewaarde

Afdeling 5.4, Oorspronkelijke vorderingsmethode

§ 5.4.1. Toepassing oorspronkelijke vorderingsmethode

Afdeling 5.5, Gestandaardiseerde methode

§ 5.5.1 Reikwijdte gestandaardiseerde methode

§ 5.5.2 Berekening positiewaarde

§ 5.5.3 Transacties met een lineair risicoprofiel

§ 5.5.4 Omvang risicopositie

§ 5.5.5 Behandeling van zekerheden

§ 5.5.6 Berekening en te gebruiken formules

§ 5.5.7 Vereisten met betrekking tot interne processen

Afdeling 5.6, Interne modellenmethode (IMM)

§ 5.6.1. Algemene bepalingen IMM

§ 5.6.2 Reikwijdte regeling

§ 5.6.3 Gefaseerde toepassing

§ 5.6.4 Waarde van de post

§ 5.6.5 Eigen raming van alfa

§ 5.6.6 Behandeling margeovereenkomst

§ 5.6.7 Minimum operationele vereisten voor EPE-modellen

§ 5.6.7.1 CCR-beheersing

§ 5.6.7.2 Gebruikstest

§ 5.6.7.3 Stresstests

§ 5.6.7.4 Wrong-way risk

§ 5.6.7.5 Deugdelijkheid van de modelprocedure

§ 5.6.7.6 Validatievereisten voor EPE-modellen

Afdeling 5.7 Contractuele verrekening (schuldvernieuwingscontracten en andere verrekeningsovereenkomsten)

§ 5.7.1 Definities met betrekking tot verrekening

§ 5.7.2 Vormen van verrekening die in aanmerking worden genomen

§ 5.7.3 Voorwaarden voor de in aanmerkingneming

§ 5.7.4 Gevolgen van de in aanmerkingneming

Bijlage 5.1, Methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde: berekening van de potentiële toekomstige kredietpositie

Tabel 1, percentages van toepassing op verschillende contractsoorten

Tabel 2; optioneel van toepassing zijnde percentages met betrekking tot contracten in grondstoffen.

Bijlage 5.2, Gestandaardiseerde Methode

Formules voor de positieberekening

Tabel 1, ten behoeve van groepering posities uit hoofde van schuldinstrumenten in verschillende hedging sets (samenstellen van afdekkingsinstrumenten)

Tabel 2, Hedging set categorieën en van toepassing zijnde CCR-vermenigvuldigingsfactoren

Bijlage 5.3, Interne Modellenmethode

Formules ter berekening van de positiewaarde van de post

Vermenigvuldigingsfactor alfa

De volledige tekst van de toezichthouderregeling onderdeel CCR

CONCEPT-TOEZICHTHOUDERREGELS KREDIETRISICO, ONDERDEEL TEGENPARTIJ-KREDIETRISICO (CCR)

De Nederlandsche Bank N.V.

Regeling kredietrisico

Regeling van De Nederlandsche Bank N.V. van [datum] houdende regels ingevolge de artikelen [...] van de Wet op het financieel toezicht met betrekking tot de minimumkapitaalvereisten voor financiële ondernemingen en beleggingsondernemingen (Regeling kredietrisico)

Na overleg met de betrokken representatieve organisaties;

Gelet op [artikel ... / de artikelen ...] van de Wet op het financieel toezicht;
Gelet op [artikel ... / de artikelen ...] van het Besluit houdende regels voor financiële ondernemingen die werkzaam zijn op de financiële markt (Besluit prudentiële regels Wft);

Gelet op de artikelen [...] tot en met [...] van richtlijn 2006/48/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen (herschikking) (PbEG L [nummer]);

BESLUIT:

HOOFDSTUK 1. ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *Besluit*: Besluit prudentiële regels Wft [citeertitel amvb];
- b. *Wet*: Wet op het financieel toezicht;
- c.
[...]; en
[...].

Artikel 2 Reikwijdte

Deze regeling is van toepassing op:

- a. [...];
- b. [...]; en
- c. [...].

Artikel 3 Uitzonderingen op de reikwijdte

Deze regeling is niet van toepassing op:

- a. [...];
- b. [...]; en
- c. [...].

HOOFDSTUK 2. STANDAARDBENADERING

HOOFDSTUK 3	INTERNE RATING BENADERING
HOOFDSTUK 4	KREDIETRISICOVERMINDERING
HOOFDSTUK 5	TEGENPARTIJKREDIETRISICO (CCR)
HOOFDSTUK 6	SECURITISATIE

HOOFDSTUK 5 TEGENPARTIJKREDIETRISICO (CCR)

Afdeling 5.1 Algemene bepalingen

§5.1.1 Definities

Artikel 5:1. {a3p1}

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. *aanpassing van de kredietwaardering*: een aanpassing van de gemiddelde marktwaardering van een portefeuille van transacties met een tegenpartij;
- b. *actuele marktwaarde*: de netto marktwaarde, als resultaat van alle positieve en negatieve marktwaarden, van de portefeuille van transacties binnen het samenstel van verrekenbare transacties met de tegenpartij;
- c. *actuele positie*: de marktwaarde van de transactie, of de portefeuille van transacties binnen een samenstel van verrekenbare transacties, die verloren gaat indien de tegenpartij in gebreke blijft, ervan uitgaande dat bij een faillissement geen verificatie mogelijk is;
- d. *algemeen wrong-way risico*: het risico dat ontstaat wanneer de kans op wanbetaling van de tegenpartij of tegenpartijen een positieve correlatie vertoont met algemene marktrisicofactoren;
- e. *betalingsgedeelte*: de betaling als tegenprestatie voor de levering van een financieel instrument respectievelijk de betaling als ruil voor een andere betaling, op de contractuele basis van een transactie met een lineair risicoprofiel die op een OTC-derivaat betrekking heeft;
- f. *centrale tegenpartij*: een entiteit die ten aanzien van het sluiten van koopovereenkomsten op één of meer financiële markten, voor zowel de koper als de verkoper als tussenpersoon als bedoeld in artikel 425 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek optreedt;
- g. *doorrolrisico*: de extra positie die uit toekomstige transacties voortvloeit en die gelijk is aan het bedrag waarmee de verwachte positieve positie is onderschat wanneer wordt verwacht dat toekomstige transacties een permanent karakter krijgen;
- h. *eenzijdige aanpassing van de kredietwaardering*: een aanpassing van de kredietwaardering die betrekking heeft op de marktwaarde van het kredietrisico van de tegenpartij maar niet op de marktwaarde van het kredietrisico van de financiële onderneming die de aanpassing doorvoert;
- i. *effectieve looptijd volgens de interne modellenmethode, voor een samenstel van verrekenbare transacties met een looptijd van meer dan een jaar*: het verhoudingsgetal dat wordt verkregen uit de berekening genoemd in bijlage 5.3;
- j. *effectieve EE (effectieve verwachte positie)*: de verwachte waarde van een positie op een specifieke datum of de effectieve waarde van die positie op een eerdere datum, indien laatstbedoelde waarde groter is;
- k. *effectieve EPE (effectieve verwachte positieve positie)*: het gewogen gemiddelde in de tijd van de effectieve verwachte posities over het eerste jaar, gerekend vanaf de berekendatum, of, als alle contracten binnen het samenstel van verrekenbare transacties binnen dat jaar vervallen, over de duur van het langstlopende contract binnen het samenstel van verrekenbare transacties, waarbij de gewichten het proportionele aandeel van een afzonderlijke verwachte positie in het volledige tijdsinterval vertegenwoordigen;
- l. *margedrempel*: het hoogste bedrag dat een uitstaande vordering mag bereiken voordat een partij het recht heeft een uitwinbare zekerheid te eisen;
- m. *margeleningstransacties*: leningen waarbij een financiële onderneming krediet verstrekt voor de aankoop, de verkoop, het aanhouden of het verhandelen van effecten;
- n. *margeovereenkomst*: een contractuele overeenkomst of een aantal clausules in een overeenkomst op grond waarvan een tegenpartij een uitwinbare zekerheid aan een tweede

tegenpartij moet verstrekken wanneer een vordering van deze tweede tegenpartij op de eerste tegenpartij een bepaalde hoogte overschrijdt.

o. *marge-risicoperiode*: de periode gerekend vanaf de dag van de laatste ruil van zekerheden ter dekking van een samenstel van verrekenbare transacties met een in gebreke blijvende tegenpartij tot en met de dag dat de betrokken tegenpartij is geliquideerd en het resulterende marktrisico opnieuw is afgedekt;

p. *maximumpositie*: een hoog percentiel van de verdeling van posities op een bepaalde datum in de toekomst vóór de vervaldatum van de langstlopende transactie van het samenstel van verrekenbare transacties;

q. *productoverschrijdende verrekening*: de opname van transacties met betrekking tot verschillende productcategorieën in hetzelfde samenstel van verrekenbare transacties in overeenstemming met de in afdeling 5.7 vervatte regels voor productoverschrijdende verrekening;

r. *risiconeutrale verdeling*: een verdeling van marktwaarden of posities tijdens een periode in de toekomst waarbij de verdeling wordt berekend aan de hand van impliciete marktwaarden;

s. *risicopositie*: een risicowaarde die volgens de standaardmethode, bedoeld in afdeling 5.5 aan een transactie wordt toegekend op basis van een vooraf bepaald algoritme;

t. *samenstel van afdekkingsinstrumenten (hedging set)*: een groep risicoposities uit hoofde van transacties die tot eenzelfde samenstel van verrekenbare transacties behoren en waarvan alleen het saldo relevant is voor de bepaling van de waarde van de post volgens de standaardmethode, bedoeld in afdeling 5.5;

u. *samenstel van verrekenbare transacties (netting set)*: een groep transacties ten aanzien waarvan verrekening als bedoeld in artikel 127 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek mogelijk is, welke verrekening in het kader van afdeling 5.7 en Hoofdstuk 4 in aanmerking wordt genomen;

v. *specifiek wrong-way risico*: het risico dat ontstaat wanneer de positie op een bepaalde tegenpartij vanwege de aard van de transacties met die tegenpartij een positieve correlatie vertoont met de waarschijnlijkheid van wanbetaling (PD) van die tegenpartij;

w. *tegenpartijkredietrisico of CCR*: het risico dat de tegenpartij bij een transactie in gebreke blijft voordat de definitieve afwikkeling van de met de transactie samenhangende kasstromen heeft plaatsgevonden;

x. *transactie met afwikkeling op lange termijn*: de transactie waarbij een tegenpartij van de financiële onderneming zich verbindt een hoeveelheid effecten, grondstoffen of deviezen te leveren tegen contanten, andere financiële instrumenten of grondstoffen, of vice versa, op een afwikkelings- of leveringsdatum die later is dan volgens de marktstandaard voor de betreffende soort transactie gebruikelijk is respectievelijk een afwikkelings- of leveringsdatum, die meer dan vijf werkdagen na de transactiedatum ligt, ongeacht of laatstgenoemde datum de marktstandaard is of niet;

y. *verdeling van posities*: de prognose van de waarschijnlijkheidsverdeling van marktwaarden waarbij de verwachte negatieve netto marktwaarden door nul worden vervangen;

z. *verdeling van marktwaarden*: de prognose van de waarschijnlijkheidsverdeling van netto marktwaarden van transacties binnen een samenstel van verrekenbare transacties voor een datum in de toekomst (de prognosehorizon) in het licht van de gerealiseerde marktwaarde van die transacties tot op de dag waarop de prognose wordt gedaan;

aa. *verwachte positie (expected exposure – EE)*: het gemiddelde van de verdeling van posities op een bepaalde datum in de toekomst vóór de vervaldatum van de langstlopende transactie van het samenstel van verrekenbare transacties;

bb. *verwachte positieve positie (expected positive exposure – EPE)*: het gewogen gemiddelde in de tijd van de verwachte posities, waarbij de gewichten het proportionele aandeel van een afzonderlijke verwachte positie in het volledige tijdsinterval vertegenwoordigen;

cc. *werkelijke verdeling*: een verdeling van marktwaarden of posities tijdens een periode in de toekomst waarbij de verdeling wordt berekend aan de hand van historische of gerealiseerde waarden.

Afdeling 5.2 Algemene voorschriften voor de toepassing van de CCR positieberekening

§ 5.2.1 Keuze van de methode

Artikel 5:2 *Bepalingen met betrekking tot de berekening van CCR exposure {a3p2.S1}*

1. Met inachtneming van het tweede tot en met het vijfde lid en artikel 5:3 tot en met 5:5 bepaalt een financiële onderneming de positiewaarde die voortvloeit uit afgeleide financiële instrumenten bedoeld in [PM] [artikel 68a, vijfde lid, bijlage B] van het Besluit, aan de hand van één van de in afdelingen 5.3 tot en met 5.6 beschreven methoden.
2. Een financiële onderneming die niet in aanmerking komt voor de behandeling overeenkomstig artikel 69 van het Besluit en artikel 1:2 van de Regeling solvabiliteitseisen voor het marktrisico, mag de in afdeling 5.4 beschreven methode niet toepassen.
3. Een financiële onderneming die, met inachtneming van het tweede lid, gebruik maakt van de in afdeling 5.4 beschreven methode, mag deze methode niet gebruiken voor de bepaling van de positiewaarde die voortvloeit uit contracten vermeld in [PM] [artikel 68a, vijfde lid, bijlage B, punt 3] van het Besluit
4. De in de afdelingen 5.3 tot en met 5.6 bedoelde methoden kunnen binnen een groep als bedoeld in artikel 24b van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in combinatie worden toegepast, mits dit op permanente basis geschiedt.
5. De in de afdelingen 5.3 tot en met 5.6 bedoelde methoden mogen niet binnen een juridisch zelfstandige financiële onderneming behorende als entiteit tot een groep zoals genoemd in het vierde lid, in combinatie worden toegepast
6. In afwijking van het vijfde lid kunnen de in afdelingen 5.3 en 5.5 beschreven methoden binnen een juridisch zelfstandige financiële onderneming behorende tot de groep bedoeld in het vierde lid, in combinatie worden toegepast, mits tenminste één van deze methoden wordt gebruikt voor de in artikel 5:18 bedoelde gevallen.

§ 5.2.2 Toepassing interne modellenmethode

Artikel 5:3 {a3p2.S2}

Mits daarvoor de voorafgaande toestemming van De Nederlandsche Bank is verkregen, kan een financiële onderneming van de in afdeling 5.6 beschreven interne modellenmethode gebruik maken voor de bepaling van de vorderingswaarde (exposure value) voor:

- a. contracten betreffende de instrumenten, bedoeld in [PM] [artikel 68a, vijfde lid, bijlage B] van het Besluit;
- b. retrocessieovereenkomsten;
- c. opgenomen of verstrekte effecten– of grondstoffenleningen;
- d. margeleningstransacties; en
- e. transacties met afwikkeling op lange termijn.

§ 5.2.4 Berekening kapitaalvereiste in geval van protectie door middel van een kredietderivaat

Artikel 5:4 {a3p2§3}

1. Een financiële onderneming die protectie in de vorm van een kredietderivaat koopt ter afdekking van een positie in de niet-handelsportefeuille of ter afdekking van een kredietrisicovordering op een tegenpartij, kan het kapitaalvereiste voor het afgedekte activum in overeenstemming met de artikelen 4:89 tot en met 4:91 berekenen.
2. Mits daarvoor de voorafgaande toestemming van De Nederlandsche Bank is verkregen, kan de financiële onderneming in afwijking van het eerste lid, het in dat lid bedoelde kapitaalvereiste in overeenstemming met hoofdstuk 3 berekenen en stelt zij de waarde van de vordering voor het tegenpartijkredietrisico op nul.

§ 5.2.3 In aanmerking te nemen positiewaarden (exposure value)

Artikel 5:5 {a3p2§4}

1. De CCR–positiewaarde afkomstig uit de verkochte credit default swaps in de niet-handelsportefeuille wordt gelijkgesteld aan nul, indien deze swaps worden behandeld als door de financiële onderneming verleende kredietprotectie en een kapitaalvereiste voor kredietrisico geldt voor het volle nominale bedrag waarover kredietprotectie is verleend.
2. De positiewaarde voor een bepaalde tegenpartij is, ongeacht de daarbij gebruikte methode, in ieder geval gelijk aan de som van de positiewaarden voor ieder samenstel van verrekenbare transacties met die tegenpartij.
3. Een CCR–positiewaarde van nul kan worden toegekend aan:
  - a. afgeleide contracten (derivaten) of retrocessieovereenkomsten,
  - b. opgenomen of verstrekte effecten– of grondstoffenleningen,
  - c. transacties met afwikkeling op lange termijn,
  - d. margeleningstransacties die uitstaan bij een centrale tegenpartij en die door deze centrale tegenpartij niet zijn verworpen,
  - e. kredietrisicovorderingen op centrale tegenpartijen die voortkomen uit één van de in de onderdelen a tot en met d genoemde contracten of transacties en waarvoor op dagelijkse basis volledig uitwinbare zekerheden worden gesteld.
4. Vorderingen die voortkomen uit transacties met afwikkeling op lange termijn kunnen worden berekend met gebruikmaking van elk van de methoden, bedoeld in de afdelingen 5.3 tot en met 5.5, ongeacht de methode die is gekozen voor de behandeling van OTC–derivaten en retrocessieovereenkomsten, opgenomen of verstrekte effecten- of grondstoffenleningen en margeleningstransacties.
5. Bij de berekening van het kapitaalvereiste voor transacties met afwikkeling op lange termijn kunnen financiële ondernemingen die de IRB–benadering, bedoeld in hoofdstuk 3, toepassen, op permanente basis en ongeacht het belang van dergelijke posities, de risicoweging volgens de Standaardbenadering, bedoeld in hoofdstuk 2 gebruiken.
6. De uitkomst van de methoden bedoeld in afdeling 5.3 en 5.4 kan uitsluitend worden gebruikt indien de nominale waarde van die uitkomst in reële verhouding staat tot het risico dat aan het contract verbonden is. In het andere geval dient de nominale waarde te worden aangepast om rekening te houden met het verhoogde risico als gevolg van de risicostructuur van het contract.

Afdeling 5.3 Methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde

§ 5.3.1 Bepaling positiewaarde

Artikel 5.6 {a3p3}

1. Binnen de marktwaardemethode, wordt de positiewaarde per post (tegenpartij) berekend als de som van de positieve actuele vervangingswaarde per post en de potentiële toekomstige kredietpositie.
2. De actuele vervangingswaarde wordt vastgesteld op basis van de actuele marktwaarde van contracten met een positieve waarde.
3. De waarde van de potentiële toekomstige kredietpositie wordt vastgesteld, ongeacht of de actuele vervangingswaarde positief of negatief is, op basis van het totaal van de de theoretische hoofdsommen of op basis van de onderliggende waarden, voor zover van toepassing, vermenigvuldigd met de in bijlage 5.1, paragraaf 1, tabel 1 genoemde percentages.
4. Na voorafgaande toestemming van de De Nederlandsche Bank mag een financiële onderneming ingeval van contracten in grondstoffen en edele metalen anders dan goud voor de berekening van de potentiële kredietpositie, in afwijking van de percentages opgenomen tabel 1, genoemd in het derde lid, gebruik maken van de percentages in tabel 2 in bijlage 5.1, paragraaf 1, mits de financiële onderneming voor de berekening van het positierisico in desbetreffende grondstoffen of edele metalen gebruik maakt van de "uitgebreide benadering op grond van looptijdklassen", zoals bedoeld in artikel 3:42, vierde en vijfde lid, van de "Regeling solvabiliteitseisen voor het marktrisico".
5. In afwijking van de berekeningsmethode bedoeld in het eerste lid mag voor de berekening van de positiewaarde in geval van op één valuta betrekking hebbende "floating renteswaps" de vervangingswaarde van deze swaps worden genomen.

Afdeling 5.4 Oorspronkelijke vorderingsmethode

§5.4.1 Toepassing oorspronkelijke vorderingsmethode

Artikel 5.7

1. Een financiële onderneming die met in achtneming van artikel 5:2 gebruik maakt van de oorspronkelijke vorderingsmethode vermenigvuldigt de theoretische hoofdsommen of onderliggende waarden, voor zover van toepassing, van de afgeleide financiële instrumenten bedoeld in [artikel 68a, vijfde lid, bijlage B] van het Besluit, met de bij de aard en looptijd passende percentages volgens tabel 1 hieronder.

Tabel 1

Oorspronkelijke looptijd	Rentecontracten	Contracten die betrekking hebben op wisselkoersen of goud
Eén jaar of korter	0,5%	2,0%
Langer dan één jaar doch niet langer dan twee jaar	1,0%	5,0%
Verhoging voor ieder jaar extra	1,0%	3,0%

2. Bij de toepassing van de in het eerste lid genoemde tabel mag de financiële onderneming in het geval van rentecontracten in de plaats van de oorspronkelijke looptijd voor de resterende looptijd kiezen.

Afdeling 5.5 Gestandaardiseerde methode

§ 5.5.1 Reikwijdte gestandaardiseerde methode

Artikel 5:8 {a3p5§1}

De gestandaardiseerde methode wordt uitsluitend gebruikt voor Over-the-Counter verhandelde derivaten en transacties met afwikkeling op lange termijn, maar niet voor effecten- en grondstoffenfinancieringstransacties.

§ 5.5.2 Berekening positiewaarde

Artikel 5:9 {a3p5§1}

1. Binnen de gestandaardiseerde methode, wordt de positiewaarde van de post voor elk samenstel van verrekenbare transacties afzonderlijk berekend.
2. De omvang van de positiewaarde, zekerheden in aanmerking genomen, wordt berekend op basis van de formule 1 in bijlage 5.2:
3. De zekerheden die binnen de gestandaardiseerde methode, bedoeld in deze afdeling, worden erkend zijn dezelfde soort zekerheden als die bedoeld in artikel 4:29.

§ 5.5.3 Transacties met een lineair risicoprofiel

Artikel 5:10 {a3p5§2–§4}

1. Ten behoeve van de berekeningen, bedoeld in de volgende leden, kan een financiële onderneming:
  - a. voorbijgaan aan het renterisico van betalingsgedeelten met een resterende looptijd van minder dan één jaar; en
  - b. transacties die uit twee betalingsgedeelten bestaan en in dezelfde valuta luiden, als een enkele transactie beschouwen. De procedure voor betalingsgedeelten geldt voor de transactie.
2. Transacties met een lineair risicoprofiel waarbij aandelen, daaronder tevens begrepen aandelenindexen, goud, andere edele metalen of andere grondstoffen als onderliggend financieel instrument fungeren, worden gekoppeld aan een risicopositie in het desbetreffende onderliggend financieel instrument, edel metaal of grondstof en aan een rentetariefrisicopositie voor het betalingsgedeelte. Indien het betalingsgedeelte in een buitenlandse valuta luidt, wordt de dit betalingsgedeelte bovendien gekoppeld aan een risicopositie in de desbetreffende valuta.
3. Transacties met een lineair risicoprofiel waarbij een schuldinstrument als het onderliggende instrument fungeert, worden gekoppeld aan een rentetariefrisicopositie voor het schuldinstrument en aan een andere rentetariefrisicopositie voor het betalingsgedeelte.
4. Indien het in het derde lid bedoelde onderliggende schuldinstrument in een buitenlandse valuta luidt, wordt het schuldinstrument gekoppeld aan een risicopositie in de desbetreffende valuta. Indien het betalingsgedeelte in een buitenlandse valuta luidt, wordt dit onverminderd het gestelde in het derde lid tevens aan een risicopositie in de desbetreffende valuta gekoppeld.

5. Bij transacties met een lineair risicoprofiel die voorzien in de ruil van twee betalingen, wordt elk van beide betalingsgedeelten aan een rentetarief-risicopositie gekoppeld. Dit geldt ook voor valutatermijntransacties.
6. Indien een betalingsgedeelte in een buitenlandse valuta luidt, wordt dat betalingsgedeelte tevens betrokken in de berekening van de eigen positie van de financiële onderneming in desbetreffende valuta volgens de "Regeling solvabiliteitseisen voor het markrisico".
7. Aan de post die uit een valuta-basisswap voortvloeit, wordt een waarde van nul toegekend.

§ 5.5.4 Omvang risicopositie

Artikel 5:11 {a3p5§5}

1. Behalve voor schuldinstrumenten is de omvang van een risicopositie die voortvloeit uit een transactie met een lineair risicoprofiel gelijk aan de effectieve nominale waarde in Euro's van de onderliggende financiële instrumenten, daaronder tevens begrepen grondstoffen.
2. Voor schuldinstrumenten en betalingsgedeelten is de omvang van de risicopositie gelijk aan de effectieve nominale waarde in Euro's van de uitstaande brutobetalingen (inclusief het nominale bedrag), vermenigvuldigd met de gewijzigde duur van het schuldinstrument respectievelijk het betalingsgedeelte.
3. De omvang van een risicopositie die voortvloeit uit een Credit Default Swap is de nominale waarde van het als referentie fungerende schuldinstrument vermenigvuldigd met de resterende looptijd van de Credit Default Swap.
4. De omvang van een risicopositie die voortvloeit uit een OTC-derivaat met een niet-lineair risicoprofiel (met inbegrip van opties en swaptions), is gelijk aan het delta-equivalent van de effectieve nominale waarde van het onderliggende financiële instrument van de transactie, behalve indien het gaat om een onderliggend schuldinstrument.
5. De omvang van een risicopositie die voortvloeit uit een OTC-derivaat met een niet-lineair risicoprofiel (met inbegrip van opties en swaptions) waarvan de onderliggende waarde een schuldinstrument of een betalingsgedeelte is, is gelijk aan het delta-equivalent van de effectieve nominale waarde van het financiële instrument of aan het betalingsgedeelte vermenigvuldigd met de gewijzigde looptijd van het schuldinstrument respectievelijk het betalingsgedeelte.

§ 5.5.5 Behandeling zekerheden

Artikel 5:12 {a3p5§10}

1. Voor de vaststelling van risicoposities worden de van een tegenpartij ontvangen zekerheden behandeld als een claim op die tegenpartij krachtens een derivatencontract (lange afwikkelingsduur) die op de dag van ontvangst vervalt, terwijl uitgegeven zekerheden behandeld worden als een verplichting aan de tegenpartij (kortlopende afwikkelingsduur), die op de dag van uitgifte vervalt.

§ 5.5.6 Berekening en te gebruiken formules

Artikel 5:13 {a3p5§11}

Een financiële onderneming kan de formules, bedoeld in bijlage 5.2 , par. 2, gebruiken om de omvang en het teken van een risicopositie te bepalen.

Artikel 5:14 {a3p5§12}

De risicoposities worden gegroepeerd in samenstellen van afdekkingsinstrumenten (hedging sets). Voor elke hedging set wordt de netto risicopositie, zijnde het absolute bedrag van de som van de resulterende risicoposities, berekend en weergegeven zoals bedoeld in formule 1 uit bijlage 5.2, par. 3

Artikel 5:15 {a3p5§13-15} *Behandeling posities rentegerelateerde instrumenten*

1. Rentetarief-risicoposities die voortvloeien uit gelddeposito's die van een tegenpartij als zekerheid uit betalingsgedeelten en onderliggende schuldinstrumenten zijn ontvangen en waarop volgens artikel 1:10 van de Regeling solvabiliteitseisen voor het marktrisico een kapitaalvereiste van ten hoogste 1,6 % van toepassing is, worden gegroepeerd in zes samenstellen van afdekkingsinstrumenten (hedging sets) voor elke valuta, zoals bedoeld in bijlage 5.2, tabel 1.
2. Hedging sets worden gedefinieerd door middel van een combinatie van de criteria "looptijd" en "referentierentetarieven".
3. Voor rentetarief-risicoposities die voortvloeien uit onderliggende schuldinstrumenten of betalingsgedeelten en waarvan het rentetarief gekoppeld is aan een referentierentetarief dat een algemeen marktrenteniveau weerspiegelt, is de resterende looptijd gelijk aan de duur van het tijdsinterval tot de volgende aanpassing van het rentetarief. In alle overige gevallen is hij gelijk aan de resterende looptijd van het onderliggende schuldinstrument of, in het geval van een betalingsgedeelte, de resterende looptijd van de transactie.
4. Er is één samenstel van afdekkingsinstrumenten (hedging set) voor elke emittent die een referentieschuldinstrument uitgeeft, dat als onderliggende waarde van een credit default swap fungeert.
5. Rentetarief-risicoposities die voortvloeien uit gelddeposito's die bij een tegenpartij als zekerheid worden ondergebracht, worden voor elke emittent gegroepeerd in een hedging set, tenzij de tegenpartij schuldverplichtingen van een laag specifiek risico uit onderliggende schuldinstrumenten heeft waarop op grond van artikel 1:10 van de Regeling solvabiliteitseisen voor het marktrisico een kapitaalvereiste van meer dan 1,6% van toepassing is. Wanneer een betalingsgedeelte is geënt op een schuldinstrument als bedoeld in de vorige volzin, is er eveneens één samenstel van afdekkingsinstrumenten (hedging set) voor elke emittent van het referentieschuldinstrument.
6. Risicoposities die voortvloeien uit schuldinstrumenten van een bepaalde emittent of uit referentieschuldinstrumenten van dezelfde emittent waarop betalingsgedeelten zijn geënt of welke als onderliggende waarde van een Credit Default Swap fungeren, kunnen in dezelfde hedging set worden ondergebracht.

Artikel 5:16 {a3p5§17} *Behandeling andere posities dan die in rentegerelateerde instrumenten*

1. Andere onderliggende financiële instrumenten dan schuldinstrumenten worden alleen in dezelfde respectieve samenstellen van afdekkingsinstrumenten (hedging sets) ondergebracht indien het identieke of vergelijkbare instrumenten betreft. In alle andere gevallen worden zij in afzonderlijke hedging sets ondergebracht.
2. Vergelijkbare instrumenten als bedoeld in het eerste lid zijn, met betrekking tot:
  - a. aandelen: instrumenten die door dezelfde emittent zijn uitgegeven;
  - b. aandelenindexen: instrumenten die per index worden behandeld als ware zij uitgegeven door een afzonderlijke emittent;
  - c. edele metalen: instrumenten in hetzelfde metaal;
  - d. een index voor edele metalen: wordt als een afzonderlijk edel metaal behandeld;

- e. elektrische energie: leveringsrechten en verplichtingen die verwijzen naar dezelfde piek- of dalaaftijdinterval binnen een periode van 24 uur;
- f. grondstoffen: instrumenten in dezelfde grondstof; en
- g. een grondstoffenindex: wordt als een afzonderlijke grondstof behandeld.

Artikel 5:17 {a3p5§18}

De financiële onderneming past CCR-vermenigvuldigingsfactoren toe op de verschillende categorieën van samenstellen van afdekkingsinstrumenten in overeenstemming met de in bijlage 5.2, tabel 2 genoemde percentages.

Artikel 5:18 {a3p5§19} *Uitzonderingsbepaling m.b.t. delta en modified duration*

1. Indien de financiële onderneming bij transacties met een niet-lineair risicoprofiel geen delta of, indien schuldinstrumenten of betalingsgedeelten als onderliggende waarde fungeren, geen gewijzigde duur kan bepalen met behulp van een door De Nederlandsche Bank voor het doel goedgekeurd model voor de bepaling van de minimumkapitaalvereisten voor het tegenpartijkredietrisico, worden de omvang van de risicoposities en de toe te passen CCRM's op conservatieve wijze bepaald en toegepast na voorafgaande toestemming van De Nederlandsche Bank.

2. In gevallen anders dan bedoeld in het eerste lid, kan De Nederlandsche Bank het gebruik van de methode bedoeld in afdeling 5.3 vereisen, met dien verstande dat de waarde van de positie wordt bepaald alsof er sprake is van een samenstel van verrekenbare transacties die uitsluitend de individuele transactie behelst.

§ 5.5.7 Vereisten met betrekking tot interne procedures

Artikel 5:19 {a3p5§20}

Een financiële onderneming beschikt over interne procedures om te verifiëren of een transactie valt onder een in rechte afdwingbare verrekeningsovereenkomst die aan de vereisten van afdeling 5.6 voldoet, voordat zij de desbetreffende transactie in het samenstel van afdekkingsinstrumenten opneemt.

Artikel 5:20 {a3p5§21}

Een financiële onderneming die gebruik maakt van zekerheden om haar CCR te verminderen, beschikt over interne procedures om te verifiëren of een zekerheid aan de rechtszekerheidseisen van de artikelen 4:6, 4:32, 4:63 en 4:67 (van Hoofdstuk 4, Regeling Kredietrisicovermindering) voldoet voordat zij het effect van de desbetreffende zekerheid in haar berekeningen in aanmerking neemt.

Afdeling 5.6 Interne modellenmethode (IMM)

§ 5.6.1 Algemene bepalingen

Artikel 5:21 {a3p6§1} *Vereisten toepassing IMM*

1. Een financiële onderneming kan de interne modellenmethode uitsluitend toepassen indien zij aan de in deze afdeling bedoelde voorwaarden voldoet en indien zij daarvoor de voorafgaande toestemming van De Nederlandsche Bank heeft verkregen.

2. De interne modellenmethode kan worden toegepast om de positiewaarde van de overeenkomsten bedoeld in artikel 5:3, onderdelen a tot en met d, te berekenen. De financiële

onderneming kan in de berekening, bedoeld in het eerste lid, ook de in artikel 5:3, onderdeel e, bedoelde transacties meenemen.

§ 5.6.2 Reikwijdte regeling

Artikel 5:22 {a3p6§1}

1. In afwijking van het bepaalde in afdeling 5.2, artikel 5:2, eerste lid mag een financiële onderneming besluiten IMM niet toe te passen op posten die qua omvang en risico niet materieel zijn.
2. Op de niet-materiële posten bedoeld in het eerste lid mag met toestemming van de Nederlandse Bank, in afwijking van artikel 5:2 vijfde lid, IMM binnen een juridisch zelfstandige financiële onderneming die als entiteit behoort tot een groep, zoals genoemd in artikel 5:21, vierde lid, in combinatie met één van de methoden bedoeld in de afdelingen 5.3 en 5.5 worden toegepast.

§ 5.6.3 Gefaseerde toepassing

Artikel 5:23 {a3p6§2}

Indien daarvoor de voorafgaande toestemming van De Nederlandsche Bank is verkregen, kan een financiële onderneming de interne modellenmethode stapsgewijs over op verschillende productcategorieën toepassen. Onverminderd artikel 5:22, tweede lid, kan een financiële onderneming totdat deze uitrol gecompleteerd is, voor de berekening van haar overige positiewaarden gebruikmaken van de in afdeling 5.3 respectievelijk afdeling 5.5 bedoelde methode.

Artikel 5:24 {a3p6§4}

1. Een financiële onderneming die toestemming heeft gekregen voor het gebruik van de interne modellenmethode, keert niet terug tot het gebruik van de in afdeling 5:3 respectievelijk afdeling 5:5 bedoelde methode, tenzij zij hiervoor de toestemming van De Nederlandsche Bank heeft verkregen.
2. Indien een financiële onderneming niet langer voldoet aan de in deze afdeling bedoelde voorwaarden, dient zij bij De Nederlandsche Bank tijdig een herstelplan in, of toont zij aan dat de gevolgen van de niet-naleving te verwaarlozen zijn.

§ 5.6.4 Waarde van de post

Artikel 5:25 {a3p6§4}

1. Bij de toepassing van de interne modellenmethode wordt de positiewaarde, op het niveau van het samenstel van verrekenbare transacties, als volgt gemeten:
  - a. het model specificeert de prognoseverdeling voor veranderingen in de marktwaarde van het samenstel van verrekenbare transacties die toe te schrijven zijn aan veranderingen in marktvariabelen; en
  - b. vervolgens berekent het model de waarde van de uit het samenstel van verrekenbare transacties voortvloeiende post in het licht van de veranderingen in de marktvariabelen op elke datum in de toekomst.
2. Voor de toepassing van het eerste lid, onderdeel a, kan de financiële onderneming een erkende financiële zekerheid als bedoeld in artikel 4:29, in haar specificatie van de prognoseverdeling opnemen, indien wordt voldaan aan de kwantitatieve, kwalitatieve en gegevensvereisten voor de IMM voor wat betreft de zekerheid. Ingeval van tegenpartijen met

margeverplichtingen kan ook met toekomstige overdrachten van zekerheden rekening worden houden.

3. Na toepassing van het eerste en tweede lid, wordt de positiewaarde overeenkomstig bijlage 5.3 berekend als het product van alfa en de effectieve EPE.

§ 5.6.5 Eigen raming van alfa (a)

Artikel 5:26 {a3p6§12}

In afwijking van artikel 5:25, derde lid, kan een financiële onderneming met voorafgaande toestemming van De Nederlandsche Bank in haar interne model eigen ramingen van α hanteren, mits:

- a. α ten minste 1,2 bedraagt en gelijk is aan de verhouding tussen het economische kapitaal dat wordt verkregen na uitvoering van een volledige simulatie aan de hand van de posities op alle tegenpartijen (teller) en het op basis van de EPE berekende economische kapitaal (noemer);
- b. het in de noemer opgenomen getal wordt bepaald alsof de EPE een vast uitstaand leningsbedrag betreft;
- c. in de teller rekening wordt gehouden met materiële bronnen van stochastische afhankelijkheid na de verdeling van de marktwaarden van de transacties of van de portefeuilles van transacties over de tegenpartijen; en
- d. rekening wordt gehouden met de granulariteit van de portefeuilles.

Artikel 5:27 {a3p6§13}

1. Bij de toepassing van artikel 5:26, volgt een financiële onderneming in haar interne model een benadering die de teller en de noemer van α op consequente wijze berekent wat de modelleringsmethode, de parameterspecificaties en de portefeuillesamenstelling betreft. Deze benadering berust op de door de financiële onderneming gevolgde interne benadering ten aanzien van het kapitaal, is goed gedocumenteerd en is tevens aan onafhankelijke validatie onderworpen.

2. De validatie, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, vindt ten minste om de drie maanden plaats, en zoveel vaker als de in het eerste lid, eerste volzin, bedoelde samenstelling van de portefeuille varieert in de tijd. De validatie, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, omvat, ten behoeve van het prudentieel toezicht door De Nederlandsche Bank, tevens een evaluatie van het modelrisico.

3. Voor zover van toepassing, worden de volatiliteiten en correlaties van de marktrisicofactoren die bij de gezamenlijke simulatie van het markt- en kredietrisico worden gebruikt, bepaald aan de hand van de kredietrisicofactor, zulks om de mogelijke toename van de volatiliteit of de correlatie in een economische baisse tot uiting te laten komen.

§ 5.6.6 Behandeling margeovereenkomst

Artikel 5:28 {a3p6§15}

1. Indien het samenstel van verrekenbare transacties aan een margeovereenkomst onderworpen is, maakt een financiële onderneming in haar interne model gebruik van één van de volgende EPE-metingen:

- a. de effectieve EPE zonder met de margeovereenkomst rekening te houden; of
- b. de in de margeovereenkomst vastgelegde EPE-drempel, mits deze positief is, vermeerderd met een opslagfactor die de potentiële stijging van de positie over de marge risicoperiode weerspiegelt.

2. De opslagfactor, bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt berekend als de verwachte stijging over de marge risicoperiode van de uit het samenstel van verrekenbare transacties voortvloeiende positie, uitgaande van een actuele positie van nul. Bij het verrichten van deze berekening wordt:

- a. een marge risicoperiode van ten minste vijf werkdagen gehanteerd voor samenstellen van verrekenbare transacties die slechts bestaan uit repo- of daarop gelijkende transacties en die onderworpen zijn aan dagelijkse bijkomende dekking en dagelijkse marktwaarde; of
- b. een marge risicoperiode van tien werkdagen gehanteerd voor alle andere samenstellen van verrekenbare transacties dan bedoeld in onderdeel a.

3. Indien de financiële onderneming in haar interne model bij de raming van EE met de gevolgen van margestortingen rekening houdt, kan zij met voorafgaande instemming van De Nederlandsche Bank de EE van het model direct in de vergelijking (2) van bijlage 5.3 gebruiken.

§ 5.6.7 Minimum operationele vereisten voor EPE-modellen

Artikel 5:29 {a3p6§15}

Het interne EPE-model van een financiële onderneming voldoet aan de operationele vereisten, bedoeld in de artikelen 5:30 tot en met artikel 5:48.

§ 5.6.7.1 CCR-beheersing

Artikel 5:30 {a3p6§17}

1. De financiële onderneming heeft een controleafdeling die belast is met het ontwerpen en implementeren van haar CCR-beheersysteem, met inbegrip van de initiële en doorlopende validatie van haar interne model.

2. De in het eerste lid bedoelde afdeling:

- a. controleert de integriteit van de invoergegevens;
- b. stelt analyses en rapporten daarvan, op die betrekking hebben op de uitkomsten van het interne model en waarin in ieder geval de relatie tussen risicometingen en krediet- en transactielimieten wordt beoordeeld;
- c. is onafhankelijk van de afdelingen die verantwoordelijk zijn voor de uitwerking, de vernieuwing en het verhandelen van vorderingen, staat niet bloot aan invloeden die haar onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en beschikt over voldoende en geschikt personeel; en
- d. rapporteert rechtstreeks aan de hoogste leiding van de financiële onderneming.

3. De financiële onderneming waarborgt dat de werkzaamheden van de in het eerste lid bedoelde afdeling in hoge mate in het dagelijkse kredietrisicobeheerproces van de financiële onderneming zijn geïntegreerd. Tevens waarborgt zij dat de output van deze werkzaamheden een geïntegreerd onderdeel vormt van het proces van de planning, bewaking en beheersing van haar krediet- en algemene risicoprofiel.

Artikel 5:31 {a3p6§18}

1. De gedragslijnen, procedures en systemen van de financiële onderneming voor het CCR-beheer zijn conceptueel solide en worden op integere wijze toegepast.

2. De gedragslijnen van de financiële onderneming op het gebied van het risicobeheer houden rekening met de markt, met de liquiditeit en met het juridische en operationele risico dat aan het CCR verbonden kan zijn.

3. De financiële onderneming sluit geen transacties af met een tegenpartij zonder de kredietwaardigheid van deze partij te toetsen of zonder naar behoren rekening te houden met

het afwikkelings- en pre-settlementkredietrisico. Deze risico's worden zoveel mogelijk ondernemingsbreed en op het niveau van de tegenpartij beheerd, door vorderingen op een tegenpartij met andere kredietvorderingen op die partij te aggregeren.

Artikel 5:32 {a3p6§20}

1. De raad van bestuur en de directie van de financiële onderneming zijn actief betrokken bij het CCR-beheersingsproces en stellen hiervoor voldoende personele en financiële middelen ter beschikking. De directie waarborgt de betrouwbaarheid van de uitkomsten van het interne model van de financiële onderneming, en:
  - a. is zich bewust van de beperkingen en aannames van het gebruikte model en van het mogelijke effect hiervan op de betrouwbaarheid van de uitkomsten;
  - b. houdt rekening met de onzekerheden van het marktklimaat en operationele kwesties; en
  - c. is op de hoogte van de wijze waarop de in de vorige leden bedoelde gegevens in het model zijn weerspiegeld.
2. Voor de toepassing van het eerste lid worden de dagelijkse rapporten over de CCR-posities van de financiële onderneming beoordeeld door een management-echelon dat qua hiërarchie en bevoegdheden in staat is om een vermindering op te leggen van de door afzonderlijke kredietbeheerders of handelaren ingenomen posities respectievelijk van de totale CCR-positie van de financiële onderneming.

Artikel 5:33 {a3p6§22}

1. Het CCR-beheersysteem van de financiële onderneming wordt gehanteerd in combinatie met de krediet- en transactielimieten, die in het interne model zijn opgenomen. De financiële onderneming waarborgt dat de krediet- en transactielimieten consistent in de tijd zijn en goed door kredietbeheerders, handelaren en de directie worden begrepen.
2. De CCR-meting van de financiële onderneming behelst:
  - a. de meting van het dagelijkse gebruik van kredietlijnen inclusief de meting van het gebruik van kredietlijnen gedurende de loop van de dag, en
  - b. de meting van de actuele positie van de financiële onderneming zowel met in aanmerkingneming van gestelde zekerheden als de meting zonder in aanmerkingneming van gestelde zekerheden.
3. Op het niveau van de portefeuille en de tegenpartij berekent en bewaakt de financiële onderneming de maximumpositie respectievelijk de potentiële toekomstige positie voor het door haar gekozen betrouwbaarheidsinterval. De financiële onderneming houdt rekening met grote en geconcentreerde posities, daaronder in ieder geval begrepen posities die naar groep kunnen worden gecategoriseerd.

Artikel 5:34 {a3p6§24}

1. Ter aanvulling van de CCR-analyse beschikt de financiële onderneming over een ordelijk en strikt programma van stresstests, dat gebaseerd is op de dagelijkse uitkomsten van haar interne risicometingsmodel.
2. De resultaten van de in het eerste lid bedoelde stresstests worden periodiek beoordeeld door de directie en worden verwerkt in de in artikel 5:31 bedoelde gedragslijnen en de in artikel 5:33 bedoelde limieten. Wanneer uit de stresstests blijkt dat er sprake is van bijzondere kwetsbaarheid voor een bepaalde samenloop van omstandigheden, neemt de financiële onderneming terstond maatregelen om deze risico's op passende wijze te beheersen.

Artikel 5:35 {a3p6§25}

1. De financiële onderneming beschikt over een procedure voor de naleving van een schriftelijk vastgelegde reeks van interne gedragslijnen, controlevoorschriften en procedures die betrekking hebben op de werking van het CCR-beheersysteem.
2. Het CCR-beheersysteem van de financiële onderneming is goed gedocumenteerd en voorziet in een beschrijving van de empirische technieken die voor de meting van het CCR worden gehanteerd.

Artikel 5:36 {a3p6§26}

1. Als onderdeel van het interne–controleproces laat de financiële onderneming periodiek een onafhankelijk onderzoek naar het CCR-beheersysteem uitvoeren, dat betrekking heeft op de activiteiten van zowel de zakelijke afdeling, bedoeld in artikel 5:44, derde lid, als de onafhankelijke controleafdeling bedoeld in artikel 5:30, eerste lid.
2. Het complete CCR-beheerproces wordt periodiek onderworpen aan een onderzoek, dat ten minste betrekking heeft op:
  - a. de toereikendheid van de documentatie over het CCR-beheersysteem en –proces;
  - b. de organisatie van de afdeling CCR-beheersing;
  - c. de integratie van de CCR-metingen in het dagelijkse risicobeheer;
  - d. het proces voor de flattering van risicowaarderingsmodellen en waarderingssystemen die door het personeel in back en front office-afdelingen worden gebruikt;
  - e. de validatie van significante wijzigingen in het CCR-metingsproces;
  - f. de omvang van de CCR's die in het risicometingsmodel verwerkt zijn;
  - g. de deugdelijkheid van het systeem voor informatie van het management;
  - h. de nauwkeurigheid en volledigheid van CCR-gegevens;
  - i. de verificatie van de consistentie, tijdigheid en betrouwbaarheid van de gegevensbronnen die voor de interne modellen worden gebruikt, evenals van de onafhankelijkheid van deze gegevensbronnen;
  - j. de nauwkeurigheid en correctheid van de aannames in zake volatiliteit en correlatie;
  - k. de nauwkeurigheid van de waarderings- en risicotransformatieberekeningen;
  - l. de verificatie of het model accuraat is door veelvuldige tests achteraf uit te voeren.

§ 5.6.7.2 Gebruikstest

Artikel 5:37 {a3p6§27}

1. De financiële onderneming hanteert een model waaruit een verdeling van de CCR-posities resulteert om de effectieve EPE te berekenen, en waarborgt dat dit model deel uitmaakt van een CCR-beheerskader dat de vaststelling, de meting, het beheer, de goedkeuring en de interne rapportage van het CCR omvat. Dit beheerskader behelst tevens de meting van het gebruik van kredietlijnen in het kader van de aggregatie van CCR-vorderingen met andere kredietvorderingen en de allocatie van economisch kapitaal.
2. De financiële onderneming integreert de verdeling van de posities die resulteert uit het in het eerste lid bedoelde model, in hoge mate in haar dagelijkse CCR-beheerproces. De financiële onderneming kent een essentiële rol aan deze positie-uitkomsten toe in haar beleid met betrekking tot kredietacceptatie, CCR-beheer, interne allocatie van kapitaal en *corporate governance*.
3. Voor de toepassing van de vorige leden, toont de financiële onderneming – voordat zij de aanvraag tot het gebruik van het in het eerste lid bedoelde model bij De Nederlandsche Bank indient – aan De Nederlandsche Bank aan dat zij gedurende tenminste één jaar ervaring heeft met het gebruik van modellen waaruit een verdeling van CCR-posities resulteert. Daarbij

toont zij tevens aan dat deze modellen in grote lijnen aan de minimumvereisten van deze paragraaf voldoen.

Artikel 5:38 {a3p6§29}

1. Behalve de verwachte positieve positie (EPE), meet en beheert de financiële onderneming ook actuele posities. Indien nodig, meet de financiële onderneming de actuele positie met en zonder in aanmerkingneming van gestelde zekerheden.
2. Aan de gebruikstest is voldaan indien de financiële onderneming gebruik maakt van andere CCR-metingen, zoals de maximumpositie of de potentiële toekomstige positie (potential future exposure – PFE) op basis van de verdeling van de posities welke resulteert uit hetzelfde model voor de berekening van de EPE.
3. De financiële onderneming is in staat de EE dagelijks te ramen, tenzij zij aan De Nederlandsche Bank kan aantonen dat haar CCR–posities een minder frequente berekening rechtvaardigen. Zij berekent de EE langs het tijdsprofiel van prognosehorizonten waarin adequaat de tijdsstructuur van de toekomstige kasstromen en de looptijd van de contracten tot uiting komen, en op een wijze die consistent is met het belang en de samenstelling van de positie.

Artikel 5:39 {a3p6§31}

1. Een positie wordt niet alleen over een tijdshorizon van een jaar gemeten, bewaakt en beheerst, maar over de duur van alle contracten van het samenstel van verrekenbare transacties.
2. Indien de looptijd van de positie de tijdshorizon van een jaar overtreft, beschikt de financiële onderneming over procedures voor het onderkennen en beheersen van de daaruit voortvloeiende tegenpartijrisico's.
3. De uit de meting, bedoeld in artikel 5:38, voorspelde toename van de positie is een invoergegeven in het door de financiële onderneming gebruikte interne model voor economisch kapitaal.

§ 5.6.7.3 Stresstests

Artikel 5:40 {a3p6§32}

1. De financiële onderneming beschikt over deugdelijke procedures voor het verrichten van stresstests bij de beoordeling van de CCR–kapitaaltoereikendheid.
2. De uitkomsten van de in het eerste lid bedoelde stresstests worden vergeleken met de EPE–meting, en door de financiële onderneming als een onderdeel van de in Pilaar 2, “Supervisory Review and Evaluation Process” (artikel 123, 2006/48/EG) bedoelde procedure beschouwd.
3. Bij het verrichten van de in het eerste lid bedoelde stresstests beoordeelt de financiële onderneming tevens welke mogelijke gebeurtenissen of toekomstige veranderingen in economische omstandigheden ongunstige gevolgen kunnen hebben voor haar kredietvorderingen en in hoeverre zij daartegen bestand is.

Artikel 5:41 {a3p6§33}

1. De in artikel 5:40 bedoelde stresstests hebben betrekking op haar CCR-posities en slaan tegelijk op markt- en kredietrisicofactoren. In de stresstests met betrekking tot het tegenpartijrisico wordt rekening gehouden met het concentratierisico, ten aanzien van zowel een enkele tegenpartij als ten aanzien van groepen van tegenpartijen), het correlatierisico tussen markt– en kredietrisico en het risico dat de liquidatie van de posities op de tegenpartij een marktbeving kan veroorzaken.

2. Bij het verrichten van de stresstests, bedoeld in het eerste lid, houdt de financiële onderneming ook rekening met het effect van marktbevingen als bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, op haar eigen posities. Zij neemt dat effect mee in de beoordeling van het tegenpartijrisico.

§ 5.6.7.4 Wrong-way risk

Artikel 5:42 {a3p6§34}

1. De financiële onderneming houdt terdege rekening met posities die aanleiding geven tot het ontstaan van een significante mate van een algemeen wrong-way risico.
2. De financiële onderneming beschikt over procedures om gevallen van specifiek wrong-way risico te onderkennen, te bewaken en te beheersen vanaf de precontractuele fase van een transactie tot aan de definitieve afwikkeling van de transactie.

§ 5.6.7.5 Deugdelijkheid van de modelprocedure

A Artikel 5:43 {a3p6§36}

1. Het interne model van de financiële onderneming weerspiegelt de voorwaarden en specificaties van een transactie op passende, volledige en prudente wijze.
2. De in het eerste lid bedoelde voorwaarden en –specificaties bevatten in ieder geval gegevens over de:
  - a. contractuele nominale bedragen,
  - b. looptijd,
  - c. referentieactiva,
  - d. aard van de transactie, ingeval de transactie een margeovereenkomst of een verrekeningsovereenkomst betreft.
3. De transactievoorwaarden en transactiespecificaties worden onder verantwoordelijkheid van de onafhankelijke controle-afdeling, bedoeld in artikel 5:30, eerste lid, ingevoerd en opgeslagen in een beveiligde gegevensbank. Zowel deze opslag als de transmissie van gegevens over deze voorwaarden en specificaties is onderworpen aan een formele en periodieke interne audit.
4. De invoer in de gegevensbank behoeft de voorafgaande goedkeuring van een juridische deskundige, in het bijzonder wat betreft de kwalificatie van de transactie als een verrekeningsovereenkomst.
5. De financiële onderneming hanteert formele afstemmingsprocessen tussen het interne model en de gegevensbank om continue te verifiëren of de transactievoorwaarden en –specificaties op correcte of ten minste prudente wijze in de EPE worden weerspiegeld.

Artikel 5:44 {a3p6§37}

1. Het interne model maakt gebruik van actuele marktgegevens om actuele posities te berekenen.
2. Wanneer een financiële onderneming gebruik maakt van historische gegevens om de volatiliteit en de correlaties te ramen, hebben deze gegevens betrekking op een periode van ten minste drie jaar. Deze gegevens worden elk kwartaal geactualiseerd en zoveel vaker als de marktomstandigheden daartoe aanleiding geven.
3. De in het tweede lid bedoelde gegevens bestrijken het gehele spectrum van economische omstandigheden. De door de desbetreffende zakelijke afdeling verstrekte prijs wordt gevalideerd door een, van de zakelijke afdeling onafhankelijke, afdeling.
4. De in het tweede lid bedoelde gegevens worden onafhankelijk van de *business lines* verkregen, tijdig en volledig in het model ingevoerd en bewaard in een beveiligde gegevensbank die aan

een formele en periodieke audit onderworpen is. Tevens voorziet de financiële onderneming in een goed ontwikkelde procedure voor de correctie van fouten of anomalieën als waarborg van de integriteit van de in het tweede lid bedoelde gegevens.

5. In afwijking van het tweede lid, kan de financiële onderneming ook wanneer geen historische gegevens van ten minste drie jaar beschikbaar zijn, van vervangende marktgegevens gebruikmaken, indien:

- a. zij in haar interne gedragslijnen aangeeft welke gegevens als geschikte vervangende marktgegevens worden aangemerkt; en
- b. zij op empirische wijze aantoont dat de vervangende marktgegevens een prudent beeld geven van het onderliggende risico onder ongunstige marktomstandigheden.

6. Voor het bepalen van het effect van een zekerheid op de veranderingen van de marktwaarde van het samenstel van verrekenbare transacties baseert, de financiële onderneming zich uitsluitend op haar interne model indien zij over genoeg historische gegevens beschikt om de volatiliteit van de zekerheid in dat model te vatten.

Artikel 5:45 {a3p6§38}

1. Het model is onderworpen aan een intern validatieproces.
2. Het validatieproces wordt duidelijk omschreven in de gedragslijnen en procedures van de financiële onderneming en omvat in ieder geval een specificatie van de noodzakelijke tests om de deugdelijkheid van het interne model te waarborgen. Tevens omvat het validatieproces een aanduiding van de omstandigheden die tot afwijkingen van de aannames leiden en zodoende in een onderschatting van de EPE kunnen resulteren.
3. Voor de toepassing van het eerste lid, wordt in het kader van het validatieproces in ieder geval nagegaan of het interne model het tegenpartij-kredietrisico in voldoende mate bestrijkt.

Artikel 5:46 {a3p6§39}

De financiële onderneming bewaakt het in artikel 5:45, derde lid, bedoelde modelrisico en beschikt over procedures om haar EPE–raming aan te passen wanneer dit risico significant wordt. De toepassing van de vorige volzin houdt tenminste in dat::

- a. de financiële onderneming haar specifieke wrong–way risks onderkent en beheert;
- b. de financiële onderneming in geval van posities met een stijgend risicoprofiel na een jaar de EPE–raming over dat jaar vergelijkt met de EPE over de looptijd van positie;
- c. de financiële onderneming regelmatig de vervangingskosten (actuele positie) en het gerealiseerde positieprofiel vergelijkt, waarbij zij de gegeven die een dergelijke vergelijking mogelijk maken opslaat, ingeval van posities met een restlooptijd van minder dan een jaar.

Artikel 5:47 {a3p6§40}

Een financiële onderneming beschikt over interne procedures om te verifiëren of een transactie valt onder een in rechte afdwingbare verrekeningsovereenkomst die aan de toepasselijke vereisten van afdeling 5.7 voldoet voordat zij de desbetreffende transactie in een samenstel van verrekenbare transacties opneemt.

Artikel 5:48 {a3p6§41}

Een financiële onderneming die gebruik maakt van zekerheden om haar tegenpartij-kredietrisico te verminderen, beschikt over interne procedures om te verifiëren of een zekerheid aan de rechtszekerheidseisen van hoofdstuk 4 voldoet voordat zij het effect van de desbetreffende zekerheid in haar berekeningen meeneemt.

§ 5.6.7.6 Validatievereisten voor EPE-modellen

Artikel 5:49 {a3p6§42}

1. Het EPE–model van een financiële onderneming voldoet, onverminderd de volgende leden van dit artikel, in ieder geval aan de kwalitatieve validatievereisten van de artikelen 4:5 en 4:6 van de Regeling solvabiliteitsvereisten voor het marktrisico.
2. Onverminderd het eerste lid, worden rentetarieven, wisselkoersen, aandelenkoersen, grondstoffen en andere marktrisicofactoren over lange tijdshorizonten geprognosticeerd voor de meting van het tegenpartijrisico. De resultaten van het prognosemodel voor de marktrisicofactoren worden over een lange tijdshorizon gevalideerd.
3. Onverminderd het eerste lid, worden de prijsmodellen voor de berekening van de vordering op een tegenpartij op basis van een scenario waarin marktrisicofactoren toekomstige schokken ondergaan, getest in het kader van het validatieproces, bedoeld in artikel 5:45. Voor de toepassing van de vorige volzin, wordt in prijsmodellen voor opties rekening gehouden met de niet–lineariteit van de optiewaarde ten opzichte van marktrisicofactoren.

Artikel 5:50 {a3p6§42}

1. Het EPE–model bevat transactiespecifieke informatie om posities te kunnen aggregeren op het niveau van het samenstel van verrekenbare transacties. De financiële onderneming verifieert of deze posities binnen haar interne model in het juiste samenstel van verrekenbare transacties zijn ondergebracht.
2. Het EPE–model bevat ook de volgende transactiespecifieke informatie om het risicoverminderende effect van margeovereenkomsten in aanmerking te kunnen nemen:
  - a. het actuele bedrag van de marge;
  - b. de toekomstige margestortingen tussen tegenpartijen;
  - c. de aard van de margeovereenkomsten (unilateraal of bilateraal);
  - d. de frequentie van de margevorderingen;
  - e. de marge risicoperiode;
  - f. de minimumomvang van een niet door margestortingen gedekte positie die de financiële onderneming bereid is te accepteren; en
  - g. het minimumbedrag van de overdracht.
3. Het EPE–model modelleert de verandering in de marktwaarde van de als zekerheden gestelde margeovereenkomsten, bedoeld in het tweede lid, tenzij op deze overeenkomsten hoofdstuk 4 van de Regeling solvabiliteitsvereisten voor het kredietrisico reeds wordt toegepast.

Artikel 5:51 {a3p6§42}

1. In het kader van het in artikel 5:45 bedoelde validatieproces worden statische, historische tests achteraf uitgevoerd op basis van representatieve tegenpartijportefeuilles. De financiële onderneming verricht deze tests achteraf op een aantal feitelijke danwel hypothetische, regelmatige representatieve tegenpartijportefeuilles. Deze representatieve portefeuilles worden gekozen op grond van hun gevoeligheid voor de wezenlijke risicofactoren en –correlaties waaraan de financiële onderneming is blootgesteld.
2. Indien bij de tests achteraf blijkt dat het interne model niet accuraat genoeg is, kan DNB de modelgoedkeuring intrekken of passende maatregelen opleggen om te waarborgen dat het model onmiddellijk wordt verbeterd. Op grond van artikel PM van het Besluit prudentiële regels Wtf, kan De Nederlandsche Bank tevens eisen dat voldoende eigen vermogen wordt aangehouden.

Afdeling 5.7 Contractuele verrekening (schuldvernieuwingscontracten en andere verrekeningsovereenkomsten)

Vormen van verrekening die door De Nederlandsche Bank in aanmerking worden genomen

§ 5.7.1 Definities m.b.t. verrekening

Artikel 5:52 {a3p7}

1. Voor de toepassing van deze afdeling wordt onder verstaan onder:

- a. tegenpartij: elke rechtspersoon of natuurlijke persoon die, of lichaam dat, handelingsbevoegd is een overeenkomst inzake contractuele verrekening met een financiële onderneming te sluiten; en
  - b. productoverschrijdende verrekeningsovereenkomst: een schriftelijke (koepel)overeenkomst tussen één financiële onderneming en één tegenpartij waarbij een wederzijdse juridische verbintenis tot stand komt betreffende de verrekening van verschillende productcategorieën uit meerdere, tussen de partijen geldende, raamovereenkomsten en andere transacties.
2. Productoverschrijdende verrekeningsovereenkomsten komen uitsluitend voor tweezijdige verrekening in aanmerking.

Artikel 5:53 {a3p7}

Met het oog op productoverschrijdende verrekening worden de producten uit de volgende transacties en overeenkomsten geacht tot verschillende productcategorieën te behoren:

- a. retrocessietransacties, omgekeerde retrocessietransacties, grondstoffen en effectenleentransacties
- b. margin lending transacties; en
- c. de afgeleide financiële instrumenten bedoeld in [artikel 68a, vijfde lid, bijlage B] van het Besluit.

§ 5.7.2 Vormen van verrekening die in aanmerking worden genomen

Artikel 5:54 {a3p7}

1. Uitsluitend de volgende vormen van contractuele verrekening kunnen als risicoverminderend in aanmerking worden genomen:

- a. tweezijdige schuldvernieuwingscontracten tussen één financiële onderneming en één tegenpartij, krachtens welke wederzijdse vorderingen en verplichtingen continue automatisch worden verrekend, zodat continue één netto–bedrag resteert en één nieuw contract ontstaat dat in de plaats van de vroegere contracten treedt;
  - b. tweezijdige verrekeningsovereenkomsten tussen één financiële onderneming en één tegenpartij; en
  - c. productoverschrijdende verrekeningsovereenkomsten tussen één tegenpartij en één financiële onderneming, mits de financiële onderneming van De Nederlandsche Bank toestemming heeft gekregen voor het gebruik van de in afdeling 5.6 bedoelde interne modellenmethode, en de overeenkomst onder het bereik van die methode valt.
2. Onderlinge verrekeningstransacties tussen leden van een groep als bedoeld in artikel 2:24b van het Burgerlijk Wetboek komen niet voor risicovermindering op grond van het eerste lid in aanmerking.

§ 5.7.3 Voorwaarden voor de in aanmerkingneming

Artikel 5:55 {a3p7}

1. Contractuele verrekening kan slechts onder de in de volgende leden bedoelde voorwaarden als risicoverminderend in aanmerking worden genomen.
2. De financiële onderneming heeft een overeenkomst inzake contractuele verrekening met haar tegenpartij, waaruit één enkele juridische verplichting ontstaat die alle onder die overeenkomst vallende transacties bestrijkt, zodat als een tegenpartij ingevolge in gebreke blijven, faillissement of liquidatie, dan wel andere soortgelijke omstandigheden niet aan haar verplichtingen voldoet, de financiële onderneming slechts een vordering tot ontvangst of een verplichting tot betaling heeft van het nettobedrag van de tegen marktwaarde gewaardeerde positieve en negatieve waarden van de afzonderlijke onder de overeenkomst vallende transacties.
3. De financiële onderneming toont aan de hand van schriftelijke stukken aan De Nederlandsche Bank aan dat de overeenkomst – volgens de regels van het krachtens het internationaal privaatrecht aangewezen toepasselijke recht – aan het tweede lid voldoet. Indien het toepasselijke recht het Nederlandse recht is, wordt dit aangetoond door middel van bewijsstukken als bedoeld in afdeling 9 van Titel 2 van Boek 1 van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering.
4. Voor de toepassing van het derde lid, beschikt de financiële onderneming over procedures die garanderen dat de rechtsgeldigheid van de door haar verrichte contractuele verrekening voortdurend getoetst wordt aan eventuele wijzigingen in het toepasselijke recht, en bewaart zij de in het derde lid bedoelde bewijsstukken.

Artikel 5:56 {a3p7}

1. De effecten van de contractuele verrekening worden door de financiële onderneming in haar raming van de totale kredietrisicoposities van elke tegenpartij als factor meegewogen. De financiële onderneming beheert haar tegenpartijkredietrisico op de basis van de uitkomsten van de in de eerste volzin bedoelde raming.
2. Het voor verschillende transacties afzonderlijk vastgestelde kredietrisico met betrekking tot een tegenpartij wordt voor elke tegenpartij samengevoegd tot een totaalrisico over alle transacties per tegenpartij. Deze optelling wordt als factor meegewogen in de procedures betreffende kredietlimieten en het interne kapitaal.

Artikel 5:57 {a3p7}

Overeenkomsten die een beding bevatten op grond waarvan een niet in gebreke zijnde tegenpartij de bevoegdheid heeft om slechts beperkte betalingen of in het geheel geen betalingen aan de boedel van de in gebreke zijnde partij te doen, zelfs wanneer laatstgenoemde partij een netto crediteur is, worden niet als risicoverminderend in aanmerking genomen.

Artikel 5:58 {a3p7}

- Onverminderd de artikelen 5:52 tot en met 5:57, worden productoverschrijdende verrekeningsovereenkomsten alleen voor risicovermindering in aanmerking genomen, indien:
- a. het in artikel 5:55, tweede lid, bedoelde netto bedrag het netto bedrag is van de positieve en negatieve uitverkoopwaarden (*close out values*) van de afzonderlijke tweezijdige raamovereenkomsten en van de tegen marktwaarde gewaardeerde positieve en negatieve waarden van de afzonderlijke andere transacties, voor zover de betreffende verrekeningsovereenkomst deze overeenkomsten en transacties bestrijkt;

- b. de in artikel 5:55, derde lid, bedoelde schriftelijke stukken de geldigheid en juridische afdwingbaarheid van de gehele contractuele productoverschrijdende verrekeningsovereenkomst evenals het effect van de verrekening op de kernbedingen van een eventueel opgenomen bilaterale raamovereenkomst behelzen;
- c. de in artikel 5:55, vierde lid, bedoelde procedures worden gedekt door een juridisch advies; en
- d. de financiële onderneming de vereisten voor de erkenning van tweezijdige verrekening en de vereisten voor de erkenning van kredietrisicovermindering van hoofdstuk 4, met betrekking tot elke opgenomen afzonderlijke bilaterale raamovereenkomst en transactie, voor zover van toepassing, blijft naleven.

§ 5.7.4 Gevolgen van de in aanmerkingneming

Artikel 5:59 {a3p7}

Onverminderd de afdelingen 5.5 en 5.6 wordt netting uitsluitend erkend indien aan de voorwaarden van deze paragraaf wordt voldaan.

Artikel 5:60 {a3p7}

Onverminderd de bepalingen in afdeling 5.7 wordt met het oog op de toepassing van afdelingen 5.5 en 5.6 netting erkend op de manier zoals in laatstgenoemde afdelingen omschreven.

Artikel 5:61

In geval van schuldvernieuwingscontracten mag de financiële onderneming in de plaats van de betreffende brutobedragen de netto bedragen wege. Op deze wijze kunnen bij toepassing van afdeling 5:3

- bij artikel 5.6, tweede lid: de actuele vervangingswaarde, en
- bij artikel 5.6, derde lid): de theoretische hoofdsommen of de onderliggende waarden worden berekend met inachtneming van het schuldvernieuwingscontract.

Artikel 5:62

Bij toepassing van afdeling 5:4 kan voor het eerste lid in artikel 5:7 de theoretische hoofdsom worden berekend met inachtneming van het schuldvernieuwingscontract. De percentages van tabel 1 in artikel 5:7 zijn van toepassing.

Artikel 5:63

Bij toepassing van artikel 5.6:

- mag de actuele vervangingswaarde voor contracten die onder een verrekeningsovereenkomst vallen, worden berekend door de actuele hypothetische netto vervangingswaarde die uit de overeenkomst resulteert in aanmerking te nemen; indien de verrekening ertoe leidt dat de financiële onderneming die de netto vervangingswaarde berekent, een netto betalingsverplichting heeft, wordt de actuele vervangingswaarde op nul gesteld,
- mag het bedrag van de potentiële toekomstige kredietpositie, voor alle contracten die onder een verrekeningsovereenkomst vallen, worden verlaagd volgens de onderstaande vergelijking:
$$\text{PKRverlaagd} = 0,4 * \text{PKRbruto} + 0,6 * \text{NBR} * \text{PKRbruto}$$
waarin:

- PKRverlaagd = het verlaagde bedrag van de potentiële toekomstige kredietpositie van alle contracten met eenzelfde tegenpartij die onder een rechtsgeldige bilaterale verrekeningsovereenkomst vallen;
- PKRbruto = de som van de bedragen van de potentiële toekomstige kredietposities van alle contracten met eenzelfde tegenpartij die onder een rechtsgeldige bilaterale verrekeningsovereenkomst vallen en worden berekend door de theoretische hoofdsommen ervan te vermenigvuldigen met de in tabel 1 vermelde percentages;
- NBR = "netto/bruto-ratio". Deze mag op twee manieren berekend worden:
  - i) afzonderlijke berekening: het quotiënt van de nettovervangingswaarde van alle contracten die onder een rechtsgeldige bilaterale verrekeningsovereenkomst met een bepaalde tegenpartij vallen (teller), en de brutovervangingswaarde van alle contracten die onder een rechtsgeldige bilaterale verrekeningsovereenkomst met dezelfde tegenpartij vallen (noemer); ofwel
  - ii) geaggregeerde berekening: het quotiënt van de som van de op bilaterale basis berekende nettovervangingswaarde met betrekking tot alle tegenpartijen, rekening houdend met de contracten die onder rechtsgeldige verrekeningsovereenkomsten vallen (teller), en de brutovervangingswaarde van alle contracten die onder rechtsgeldige verrekeningsovereenkomsten vallen (noemer).

Artikel 5:64

1. Indien een financiële onderneming voor een van de in artikel 5:63 genoemde methoden met betrekking tot de berekening van de netto/bruto ratio kiest, moet de gekozen methode consistent gebruikt worden.
2. Voor de berekening van de potentiële toekomstige kredietpositie volgens de in artikel 5:63 genoemde formule mogen onder de verrekeningsovereenkomst vallende perfect matchende contracten worden beschouwd als één enkel contract waarvan de theoretische hoofdsom gelijk is aan de netto opbrengsten.
Perfect matchende contracten zijn valutatermijncontracten of soortgelijke contracten waarvan de theoretische hoofdsom gelijk is aan de kasstromen, indien de kasstromen op dezelfde datum vervallen en geheel of gedeeltelijk in dezelfde valuta luiden.

Artikel 5:65

1. Bij toepassing van artikel 5:7, eerste lid, kunnen de volgende onder een verrekeningsovereenkomst vallende contracten als volgt worden behandeld:
  - a. onder de verrekeningsovereenkomst vallende perfect matchende contracten worden beschouwd als één enkel contract waarvan de theoretische hoofdsom gelijk is aan de netto opbrengsten; de theoretische hoofdsommen worden vermenigvuldigd met de van toepassing zijnde percentages in tabel 1, eerste lid.
  - b. voor alle overige contracten die onder een verrekeningsovereenkomst vallen, kunnen de toe te passen percentages worden verlaagd overeenkomstig onderstaande tabel 2:

Tabel 2

Oorspronkelijke looptijd	Rentecontracten	Valutacontracten
Eén jaar of korter	0,35%	1,50%
Langer dan één jaar doch niet langer dan twee jaar	0,75%	3,75%
Verhoging voor ieder jaar extra	0,75%	2,25%

2. Bij toepassing van tabel 2 kan een financiële onderneming na toestemming van de Nederlandsche Bank, voor de oorspronkelijke of voor de resterende looptijd kiezen.

Bijlage 5.1, Methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde; bepaling van de positiewaarde. Bijlage behorende bij artikel 5:6, berekening potentiële toekomstige kredietpositie

1. Berekening Potentiële Toekomstige Kredietpositie

Tabel 1, Tabel ter berekening van de potentiële toekomstig kredietpositie op basis van de theoretische hoofdsommen of onderliggende waarden.

Resterende looptijd	Rentecontracten	Contracten die betrekking hebben op wisselkoersen of goud	Contracten die betrekking hebben op aandelen	Contracten die betrekking hebben op andere edele metalen dan goud	Contracten die betrekking hebben op andere grondstoffen dan edele metalen
Eén jaar of korte	0%	1%	6%	7%	10%
Eén tot en met vijf jaar	0,5%	5%	8%	7%	12%
Langer dan vijf jaar	1,5%	7,5%	10%	8%	15%

Bij de berekening gelden de navolgende bepalingen:

- 1) Het potentiële kredietrisico hoeft niet te worden berekend voor posities in zogenoemde "floating floating-renteswaps".
- 2) Contracten die niet tot een van de in de tabel vermelde vijf categorieën behoren, moeten worden behandeld als contracten die betrekking hebben op andere goederen dan edele metalen.
- 3) Voor contracten waarbij de hoofdsom meer dan eens wordt betaald, moeten de percentages worden vermenigvuldigd met het resterende aantal betalingen dat volgens het contract nog moet worden verricht.
- 4) Voor contracten die gestructureerd zijn om na gespecificeerde betalingsdata de risicopositie af te wikkelen en waarvan de voorwaarden zodanig herzien worden dat de marktwaarde van het contract op deze gespecificeerde data nihil is, is de resterende looptijd gelijk aan de periode tot de volgende herzieningsdatum. In het geval van rentecontracten die aan deze criteria voldoen en een resterende looptijd van meer dan één jaar hebben, mag het percentage niet lager zijn dan 0,5%.

Tabel 2, Optioneel, ter berekening van de potentiële toekomstige kredietpositie op basis van de theoretische hoofdsommen of onderliggende waarden, onder de voorwaarden zoals genoemd in artikel 5:6 lid 4.

Tabel 2

Resterende looptijd	Edele metalen (behalve goud)	Onedele metalen	Niet-duurzame (landbouw)producten ("softs")	Overige, inclusief energieproducten
Eén jaar of korter	2%	2,5%	3%	4%
Eén tot en met vijf jaar	5%	4%	5%	6%
Langer dan vijf jaar	7,5%	8%	9%	10%

Bijlage 5.2 behorende bij de Gestandaardiseerde Methode, artikel 5:9, artikel 5:13, artikel 5:14, artikel 5:15 en artikel 5:17

1. Formule zoals genoemd in artikel 5:8, lid 2:

Formule 1

$$\text{Waarde van de post} = \mathbf{b} * \max \left\{ \text{CMV} - \text{CMC}; \sum_j \left| \sum_i \text{RPT}_{ij} - \sum_l \text{RPC}_{lj} \right| * \text{CCRM}_j \right\}$$

Waarbij:

CMV = de actuele marktwaarde van de portefeuille van transacties binnen het samenstel van verrekenbare transacties met de tegenpartij, d.i. waarbij:

$$\text{CMV} = \sum_l \text{CMC}_l$$

waarbij

CMV_l = actuele marktwaarde van transactie l;

CMC = actuele marktwaarde van de zekerheid die aan het samenstel van verrekenbare transacties (netting set) is toegewezen,

Dat is waarbij:

$$\text{CMC} = \sum_l \text{CMC}_l$$

Waarbij CMC_l gelijk is aan de actuele marktwaarde van zekerheid l;

i = de index die verwijst naar de transactie;

l = de index die verwijst naar de zekerheid;

j = de index die verwijst naar de categorie waartoe het samenstel van afdekkingsinstrumenten (hedging set) behoort. Deze hedging sets stemmen overeen met risicofactoren waarvoor de risicoposities met een tegengesteld teken kunnen worden gesaldeerd zodat een netto risicoposities wordt verkregen waarop vervolgens de meting van de positie wordt gebaseerd;

RPT_{ij} = de uit transactie i voortvloeiende risicopositie met betrekking tot hedging set j;

RPC_{lj} = de uit zekerheid l voortvloeiende risicopositie met betrekking tot hedging set j;

CCRM_j = de CCR-vermenigvuldigingsfactor van tabel 2 met betrekking tot hedging set j

β = 1.4

Zekerheden die van een tegenpartij worden ontvangen, hebben een positief teken;

Zekerheden die een tegenpartij worden verleend, hebben een negatief teken.

2. Formules bedoeld in artikel 5:13:

voor alle andere instrumenten dan schuldinstrumenten:

effectieve nominale waarde of deltaequivalent

$$\text{nominale waarde} = r_{ref} \frac{dV}{dr}$$

waarbij

r_{ref} = waarde van het onderliggend instrument uitgedrukt in Euro:

V = waarde van het financiële instrument (in het geval van een optie: prijs van de optie; in het geval van een transactie met een lineair risicoprofiel: waarde van het onderliggend instrument zelf);

P = waarde van het onderliggend instrument, uitgedrukt in dezelfde valuta als V ;

voor schuldinstrumenten en de betalingsgedeelten van alle transacties:

effectieve nominale waarde vermenigvuldigd met de modified duration, of deltaequivalent in theoretische waarde, vermenigvuldigd met de modified duration

$$\frac{dV}{dr}$$

waarbij:

V = waarde van het financieel instrument (in het geval van een optie: prijs van de optie; in het geval van een transactie met een lineair risicoprofiel: respectievelijk waarde van het onderliggend instrument zelf of van het betalingsgedeelte);

r = renteniveau

Als V wordt uitgedrukt in een andere valuta dan de Euro, moet het derivaat worden omgezet in Euro door vermenigvuldiging met de relevante wisselkoers.

Bij artikel 5:13: De risicoposities worden gegroepeerd in hedging sets. Voor elke hedging set wordt de netto risicopositie berekend (d.i. het absolute bedrag van de som van de resulterende

risicoposities) en weergegeven door: $\left| \sum_i RPT_{ij} - \sum_l RPC_{lj} \right|$ in formule 1 onder paragraaf 1.

Tabel 1

	Rentetarieven waarvoor rente op overheidspapier als referentietarief fungeert	Rentetarieven waarvoor rente op niet- overheidspapier als referentierentetarief fungeert
Looptijd	<= 1 jaar	<= 1 jaar
Looptijd	>1 – <= 5 jaar	>1 – <= 5 jaar
Looptijd	> 5 jaar	> 5 jaar

Tabel 2

	Hedging set categorieën	CCRM
1.	Rentetarieven	0, 2%
2.	Rentetarieven voor risicoposities die voortvloeien uit een referentieschuldinstrument dat als onderliggende waarde van een credit default swap fungeert en waarop volgens De Nederlandsche Bank Regeling solvabiliteitseisen voor het marktrisico, artikel 1:10, een kapitaalvereiste voor het specifieke positierisico van ten hoogste 1,6 % op van toepassing is.	0,3%
3.	Rentetarieven voor risicoposities die voortvloeien uit een schuldinstrument of een referentieschuldinstrument waarop volgens De Nederlandsche Bank Regeling solvabiliteitseisen voor het marktrisico, artikel 1:10, een kapitaalvereiste van meer dan 1,6% van toepassing is.	0,6%
4.	Buitenlandse valuta (FX)	2,5%
5.	Electrische energie	4%
6.	Goud	5%
7..	Aandelen	7%
8.	Edele metalen (met uitzondering van goud)	8,5%
9.	Other Commodities (excluding precious metals and electricity power)	10%
10.	Tot geen enkele van de bovengenoemde categorieën behorende onderliggende instrumenten van OTC-derivaten	10%

Bijlage 5.3, Interne Modellenmethode, Afdeling 5.6, artikel 5:25, artikel 5:26, en artikel 5:28

De waarde van de post wordt berekend als het product van alfa en de effectieve verwachte positieve positie (effectieve EPE):

$$\text{Waarde van de post} = \alpha \times \text{effectieve EPE} \quad (1)$$

waarbij:

- alfa (α) gelijk is aan $1,4^{-2}$

- de effectieve EPE wordt berekend door de verwachte positie (EE_t) te ramen als de gemiddelde positie op een toekomstige datum t, waarbij het gemiddelde wordt genomen van mogelijke toekomstige waarden van relevante marktrisicofactoren. Het interne model raamt EE op een reeks toekomstige data t1, t2, t3...

De effectieve EE's worden recursief berekend op de volgende wijze:

$$\text{Effectieve EE}_k = \max(\text{effectieve EE}_{k-1}; \text{EE}_k) \quad (2)$$

waarbij:

de actuele datum aangeduid wordt als t0 en de effectieve EE_{t0} gelijk is aan de actuele positie.

Hierbij is de effectieve EPE gelijk aan de gemiddelde effectieve EE tijdens de eerste vijf jaar van de toekomstige positie. Indien alle contracten die tot het samenstel van verrekenbare transacties behoren, binnen een jaar vervallen, is de EPE het gemiddelde van de verwachte positie totdat alle contracten vervallen die tot het samenstel van verrekenbare transacties behoren. De effectieve EPE wordt berekend als het gewogen gemiddelde van de effectieve EE's:

$$\text{Effectieve EPE} = \sum_{k=1}^{\min(1 \text{ jaar}, \text{looptijd})} \text{Effectieve EE}_{tk} * \Delta tk \quad (3)$$

waarbij:

de gewichten $\Delta tk = tk - tk-1$ het mogelijk maken om rekening te houden met het geval waarin de toekomstige positie wordt berekend op data die niet gelijk verdeeld zijn in de tijd.

De verwachte positie of de maximumpositie wordt berekend op basis van een verdeling van posities welke met de mogelijke abnormaliteit van de verdeling van de posities rekening houdt.

Financiële ondernemingen mogen een berekening gebruiken die conservatiever is dan het product van α en de effectieve EPE voor elke tegenpartij in plaats van het product van α en de effectieve EPE dat wordt berekend volgens bovenstaande vergelijking.

---

² In bijzondere gevallen kan De Nederlandsche Bank in afstemming met de desbetreffende financiële onderneming een hogere factor vaststellen.

De effectieve looptijd volgens de op een intern model berustende methode, voor een samenstel van verrekenbare transacties (netting set) met een looptijd van meer dan een jaar (effective maturity) is het verhoudingsgetal tussen de som van de verwachte positie over de looptijd van de transacties van een samenstel van verrekenbare transacties gedisconteerd tegen het risicovrije rendement, gedeeld door de som van de verwachte positie over een jaar van een samenstel van verrekenbare transacties gedisconteerd tegen het risicovrije rendement. Deze effectieve looptijd mag worden aangepast voor het doorrolrisico door de verwachte positie te vervangen door de effectief verwachte positie over een prognosehorizon van minder dan een jaar.

TOELICHTING OP ARTIKELEN TEGENPARTIJKREDIETRISICO (CCR), INCLUSIEF VERREKENING

Algemene toelichting

In hoofdstuk CCR worden drie methodes beschreven die in het kader van de onderhavige regeling in de standaardbenadering en IRB kunnen worden gebruikt ter bepaling van de omvang van de kredietrisicopositie (CCR-positiewaarde, de EAD bij de IRB methode) van OTC derivaten en transacties met afwikkeling op lange termijn³. Eén van deze methodes, de interne modellen methode (IMM), kan daarenboven ook toegepast worden op effectenfinancieringstransacties (securities financing transactions, SFTs), Het gaat in alle gevallen om instrumenten zowel in het handelsboek als in het bankenboek, waarvan het tegenpartij kredietrisico wordt behandeld onder de standaardmethode (hoofdstuk 1) of onder de interne rating benadering (IRB, hoofdstuk 2) voor het kredietrisico. Tot effectenfinancieringstransacties (SFTs) worden gerekend, repostijl transacties en kapitaalmarktgerelateerde margeleningstransacties - inclusief die welke worden uitgevoerd in het kader van zogenoemde "prime brokerage" activiteiten⁴ - zoals onderscheiden in hoofdstuk 4, CRM. Onder repo-stijl transacties worden verstaan cesssies-retrocessieovereenkomsten (ook omgekeerde, d.w.z. repo's en reverse repo's) en opgenomen en verstrekte grondstoffen- of effectenleningen.

Financiële ondernemingen worden verondersteld een methode te kiezen die passend is bij de aard en omvang van de posities.

De drie methoden ter bepaling van de omvang van CCR-posities in dit hoofdstuk betreffen: de (huidige) marktwaardemethode (current exposure method, CEM), een gestandaardiseerde methode (SM) en een interne modellen methode (IMM). De keuzemogelijkheid van toepassing bij de interne modellenbenadering SFTs is in aanvulling op de vier alternatieve methodes die volgens hoofdstuk 4, CRM kunnen worden toegepast op SFT's (eenvoudige methode, uitgebreide methode met toezichthoudersbenadering voor financiële zekerheden, uitgebreide methode met eigen-ramingen voor financiële zekerheden, en VaR methode benadering .

De methoden zijn optioneel, dat wil zeggen het zijn alternatieve methodes waartussen een financiële onderneming kan kiezen ongeacht de methode die deze onderneming toe past voor de weging van het kredietrisico in het algemeen, de standaardbenadering of IRB. Eveneens geldt dat de nieuw toegevoegde methodes in beginsel vanaf 1 januari 2007 op een tijdstip naar eigen keuze kunnen worden toegepast, in het geval van de interne modellen methode overigens eerst nadat in onderhavig verband toestemming van De Nederlandsche Bank is verkregen. Indien een financiële onderneming een aanvraag doet voor de toepassing van de

---

³ Definitie opgenomen in artikel 5:1: transacties met een uitgestelde settlementdatum of langer dan vijf werkdagen na de transactiedatum die tot en met de settlementdatum als termijncontracten worden behandeld. Niet afgewikkelde c.q. gefaalde transacties ("failed trades") worden behandeld in de Regeling solvabiliteitsregels voor het marktrisico.

⁴ Onder "prime brokerage" kan in algemene zin worden verstaan een zakelijke activiteit die een aantal investment management en clearing services omvat dat de uitvoering van transacties met één tegenpartij in verschillende producten onder een prime brokerage of marge-leningsovereenkomst kan omvatten. Deze (proprietary) overeenkomsten kunnen een cross-product netting en cross-product onderpand arrangement omvatten die de individuele transacties en hun onderliggende contracten overbruggen.

interne modellen methode dient deze ondermeer een roll-out plan aan De Nederlandsche Bank te overleggen.

De in dit hoofdstuk behandelde instrumenten/transacties hebben de volgende algemene karakteristieken gemeen:

- De transacties genereren een actuele positie ofwel marktwaarde;
- De transacties hebben een toekomstige marktwaarde waarvan de omvang alleen stochastisch kan worden benaderd op basis van marktvariabelen;
- De transacties genereren een uitwisseling van betalingen of een uitwisseling van financiële instrumenten (inclusief goud, edele metalen en andere grondstoffen) tegen betaling;
- De transacties worden aangegaan met een geïdentificeerde tegenpartij waarvoor een PD kan worden vastgesteld.

Andere gemeenschappelijke karakteristieken kunnen zijn:

- Er kan onderpand worden gebruikt om de risicopositie te verminderen, inherent aan de aard van een aantal van dit soort transacties;
- Korte termijfinanciering is veelal een primaire doelstelling in de zin dat de transacties doorgaans bestaan uit een uitwisseling van een soort activum tegenover een ander (contanten of effecten) voor een relatief korte termijn, met het doel van financiering. De twee kanten van de transactie zijn niet het resultaat van afzonderlijke beslissingen maar vormen een niet te scheiden geheel met een duidelijk beoogd doel;
- Verrekening (saldering/netting) kan worden gebruikt ter vermindering van het risico;
- De posities worden frequent gewaardeerd, doorgaans op dagelijkse basis, op basis van marktvariabelen;
- Het dagelijks bijstellen van marge (remargining) kan worden toegepast.

Uitzonderingsbepaling

Een positiewaarde van nul kan worden toegekend aan derivatencontracten en SFT's die uitstaan bij een erkende centrale tegenpartij (zoals een centrale clearinginstelling), maar niet in het geval van SFT's die niet afgewikkeld konden worden (failed settlement). Het onderpand dat als een gevolg van "variation margin" bij een centrale tegenpartij wordt gestort mag worden afgetrokken van de CCR kapitaalvereisten, maar de "initial margin" krijgt een risicoweging volgens de kapitaalvereisten voor kredietrisico op basis van de standaardbenadering of IRB. Van de uitzondering met betrekking tot de berekening van de omvang van de CCR positie kan alleen gebruik worden gemaakt indien de CCR posities volledig zijn afgedekt door onderpand op dagelijkse basis.

Voor de drie in dit hoofdstuk behandelde methoden voor de vaststelling van de omvang van de CCR-positie (= EAD), geldt dat wanneer een financiële onderneming met een derivaat kredietprotectie koopt voor een bankenboek-positie zij haar kapitaalsvereiste voor de afgedekte positie vaststelt volgens de voorwaarden en algemene regels voor de erkenning van kredietderivaten, i.e. onder toepassing van substitutie of double default regels.

In de onderstaande toelichtingen staan niet alle artikelen individueel toegelicht. In een aantal gevallen omdat de tekst geen nadere toelichting behoeft, in andere gevallen omdat De Nederlandsche Bank en de zuster-toezichtinstellingen nog ervaring moeten opbouwen met de toepassing van relatief nieuwe instrumenten voor de berekening van CCR. Financiële

ondernemingen en belanghebbenden kunnen tijdens de consultatie met redenen omkleed aangeven welke punten verdere toelichting behoeven.

Artikelsgewijze toelichting

Afdeling 5.1 Algemene bepalingen

Toelichting bij artikel 5:1, Definities

Ad a

Aanpassing van de kredietwaardering

De desbetreffende aanpassing weerspiegelt de marktwaarde van het kredietrisico dat voortvloeit uit niet-nakoming van contractuele overeenkomsten met een tegenpartij. Deze aanpassing kan een afspiegeling vormen van de marktwaarde van het tegenpartijkredietrisico of van de marktwaarde van het kredietrisico van zowel de financiële onderneming als de tegenpartij.

Ad b

Actuele marktwaarde

Bij de berekening van de actuele marktwaarde (current market value-CMV) worden zowel positieve als negatieve marktwaarden gebruikt.

Ad c

Actuele positie

Engelse terminologie: Current Exposure..

Deze is gelijk aan nul of, indien deze groter is, de marktwaarde van een transactie of een portefeuille van transacties binnen een samenstel van verrekenbare transacties (netting set) met een tegenpartij welke verloren zou gaan indien de tegenpartij in gebreke blijft, ervan uitgaande dat bij een faillissement niets van de waarde van die transacties kan worden teruggevorderd.

Ad g

Doorrolrisico

Het betreft het bedrag waarmee de verwachte positieve positie wordt onderschat als er niet of onvoldoende rekening mee wordt gehouden dat toekomstige transacties met een tegenpartij een permanent karakter krijgen. De extra positie die uit deze toekomstige transacties voortvloeit, wordt niet meegenomen in de berekening van de verwachte positieve positie.

Ad h

Eenzijdige aanpassing van de kredietwaardering

Engelse terminologie: One-Sided Credit Valuation.

Ad i

Effectieve looptijd volgens de interne modellenmethode, voor een samenstel van verrekenbare transacties met een looptijd van meer dan een jaar

Engels terminologie: Effective Maturity.

Zie bijlage 5.3 Het betreft het verhoudingsgetal tussen de som van de verwachte positie over de looptijd van de transacties van een samenstel van verrekenbare transacties gediscoteerd tegen het risicovrije rendement, gedeeld door de som van de verwachte positie over een jaar van een

samenstel van verrekenbare transacties gediscoteerd tegen het risicovrije rendement. Deze effectieve looptijd mag worden aangepast voor het doorrolrisico door de verwachte positie te vervangen door de effectief verwachte positie over een prognosehorizon van minder dan een jaar.

Ad j

Effectieve EE (effetieve verwachte positie) op een specifieke datum

Engelse terminologie: Effective Expected Exposure (Effective EE).

Het betreft de hoogste verwachte positie die zich voordoet op die datum of op een eerdere datum. Bij wijze van alternatief kan een dergelijke positie voor een specifieke datum ook worden gedefinieerd als de verwachte positie op die datum of de effectieve positie op de eerdere datum, al naargelang welke waarde het grootst is.

Ad m

Margeleningstransactie

Engelse terminologie: Margin Lending Transactions.

Het gaat om leningen op onderpand in het kader van effecten financiering, waarin de verstreckende financiële onderneming het recht heeft om extra onderpand te vragen indien de waarde van het onderpand onder een bepaalde drempelwaarde komt, alsmede het recht om bij in gebreke blijven van de debiteur om het gevraagde extra onderpand te leveren, het bestaande onderpand uit te winnen. Andere leningen dan die volgens de omschrijving in paragraaf n, die door effecten gedekt zijn, vallen niet onder margeleningstransacties.

Ad q

Productoverschrijdende verrekening

Engelse terminologie: cross-product netting.

Ad u

Samenstel van verrekenbare transacties

Engelse terminologie: netting set.

Elke transactie ten aanzien waarvan verrekening als bedoeld in artikel 127 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek niet mogelijk is, dient te worden beschouwd als een eigen netting set in de context van de gestandaardiseerde methode (Afdeling 5.5).

Ad t

Samenstel van afdekkingsinstrumenten

Engelse terminologie: hedging set.

Ad v

Specifiek wrong-way risico

Een financiële onderneming wordt verondersteld een specifiek wrong-way risk te lopen als verwacht wordt dat het toekomstige kredietrisico op een bepaalde tegenpartij hoog zal zijn om de PD van die tegenpartij ook groot is.

Ad x

Transactie met afwikkeling op lange termijn

Het maakt hierbij niet uit of het gaat om een transactie waarvan de afwikkeling volgens het principe delivery-versus-payment (dvp) plaatsvindt of niet.

Ad aa

Verwachte positie

Engelse terminologie: Expected Exposure (EE)

Ad bb

Verwachte positieve exposure

Engelse terminologie: Expected Positive Exposure (EPE)

Afdeling 5.2, Algemene voorschriften

Toelichting bij artikel 5:2 en 5:3 *Verschillende methoden*

Financiële ondernemingen kunnen voor de bepaling van de omvang van de in aanmerking te nemen CCR positie (in de regels ook wel positiewaarde of vorderingswaarde genoemd, het betreft in de terminologie van de IRB-methode voor kredietrisico de EAD) onder de in de regeling genoemde voorwaarden gebruik maken van eerdergenoemde drie alternatieve methodes onder de voorwaarden met betrekking tot de reikwijdte en het gebruik van meerdere methodes binnen één financiële onderneming. Voor OTC derivaten zijn in beginsel alle drie verschillende methodes beschikbaar, voor repo-stijl transacties/effectenfinancierings-transacties (SFT's) is in verband met dit hoofdstuk, in aanvulling op de in hoofdstuk 3 - CRM - beschreven methodes, alleen de interne modellenmethode beschikbaar.

Instellingen dienen bij de toepassing van de interne modellenmethode een roll-out plan op te stellen en dit af te stemmen met De Nederlandsche Bank.

Het gecombineerde gebruik is in beginsel op *permanente* basis niet toegestaan binnen eenzelfde tot de groep behorende juridisch zelfstandige financiële entiteit. Tijdens de roll-out fase kan in dit verband dus wel een gecombineerd gebruik worden toegestaan voor verschillende soorten portefeuilles en soorten transacties. Ook kan dit na de primaire roll-out fase nog worden toegestaan voor relatief kleine posities, bijvoorbeeld gedurende een introductiefase bij nieuwe soorten instrumenten/transacties waarmee nog ervaring moet worden opgedaan.

Op grond van het vierde lid is een gecombineerd gebruik wel toegestaan binnen een financiële groep waarop het geconsolideerde toezicht van toepassing is. Het gebruik "op permanente basis" kan worden gezien als een vereiste van consistent gedrag.

De in het zesde lid beschreven gevallen in artikel 5:18 betreffen transacties met een niet-lineair risicoprofiel waarvoor de financiële onderneming geen delta of modified duration kan bepalen, waarvoor in afstemming met De Nederlandsche Bank een alternatieve benadering moet worden vastgesteld.

Instrumenten bedoeld in [artikel 68a, vijfde lid, bijlage B] van het Besluit prudentiële regels Wft, op basis van bijlage IV van 2006/48/EG

CATEGORIEËN DERIVATEN

1. Rentecontracten:

- a) Renteswaps die betrekking hebben op één valuta
- b) Basisswaps
- c) Rentetermijncontracten (FRA's)
- d) Rentefutures
- e) Gekochte renteopties
- f) Andere contracten van gelijke aard

2. Contracten die betrekking hebben op wisselkoersen of goud:

- a) Cross-currency renteswaps
- b) Valutatermijncontracten
- c) Valutafutures
- d) Gekochte valutaopties
- e) Andere contracten van gelijke aard
- f) Contracten die betrekking hebben op goud en van gelijke aard zijn als de contracten onder a) tot en met e).

3. Contracten die van gelijke aard zijn als die in punt 1, onder a) tot en met e), en punt 2, onder a) tot en met d), die betrekking hebben op andere onderliggende waarden of indices. Hiertoe behoren minimaal alle instrumenten die nader worden genoemd in de punten 4 tot en met 7, 9 en 10 in deel C van bijlage I van Richtlijn 2004/39/EG en die niet in de leden 1 en 2 zijn opgenomen.

De in bijlage I van Richtlijn 2004/39/EG, deel C genoemde financiële instrumenten betreffen:

(1) Effecten

(2) Geldmarktinstrumenten

(3) Rechten van deelneming in instellingen voor collectieve belegging

(4) Opties, futures, swaps, rentetermijncontracten en andere derivatencontracten die betrekking hebben op effecten, valuta, rentevoeten of rendementen, of andere afgeleide instrumenten, indexen of maatstaven en die kunnen worden afgewikkeld door middel van materiële aflevering of in contanten.

(5) Opties, futures, swaps, rentetermijncontracten en andere derivatencontracten die betrekking hebben op grondstoffen en in contanten moeten of mogen worden afgewikkeld naar keuze van een van de partijen (tenzij de reden het in gebreke blijven is of een andere gebeurtenis die beëindiging van het contract tot gevolg heeft).

(6) Opties, futures, swaps en andere derivatencontracten die betrekking hebben op grondstoffen en alleen kunnen worden afgewikkeld door middel van materiële levering, mits

zij worden verhandeld op een gereguleerde markt en/of MTF (Multilateral Trading Facility volgens de definitie van Richtlijn 2004/39/EG).

(7) Andere, niet in deel C, punt 6 vermelde opties, futures, swaps, termijncontracten en andere derivatencontracten die betrekking hebben op grondstoffen, kunnen worden afgewikkeld door middel van materiële levering en die niet voor commerciële doeleinden bestemd zijn en de kenmerken van andere afgeleide financiële instrumenten hebben, waarbij o.a. in aanmerking wordt genomen of de clearing en afwikkeling via erkende clearinghouses geschiedt en of er regelmatig sprake is van "margin calls" (verzoek om storting van extra zekerheden).

(8) Afgeleide instrumenten voor de overdracht van het kredietrisico.

(9) Financiële contracten ter verrekening van verschillen ("contracts for differences")

(10) Opties, futures, swaps, termijncontracten en andere derivatencontracten met betrekking tot klimaatvariabelen, vrachttarieven, emissievergunningen, inflatiepercentages of andere officiële economische statistieken, en die contant moeten, of, op verzoek van één der partijen, kunnen worden afgewikkeld (anderszins dan op grond van een verzuim of een ander ontbindend element), alsmede andere derivatencontracten met betrekking tot activa, rechten, verbintenissen, indices en maatregelen dan die vermeld in Deel C.

Berekening kapitaalvereisten in geval van protectie door middel van een kredietderivaat

Toelichting bij artikel 5:4 en artikel 5:5, eerste lid

De CCR positie-omvang (EAD) is nul voor verkochte credit default swaps in het bankenboek in welk verband zij voor het kredietrisico worden behandeld als een garantie door de bank (met een kapitaalvereiste voor het – nominale/notional - transactiebedrag. Deze bepaling is bedoeld om een dubbeltelling te voorkomen.

In aanmerking te nemen positiewaarden (Engelse terminologie: Exposure Value)

Toelichting bij artikel 5:5 tweede lid

Onder alle drie in dit hoofdstuk behandelde methodes is de omvang van de CCR-positie (positiewaarde, EAD) voor een bepaalde tegenpartij gelijk aan de som van de positiewaardes die berekend worden voor elke netting set (samenstel van verrekenbare transacties) met die tegenpartij, conform de definitie in artikel 5:1 van netting set.

Toelichting bij artikel 5:5, derde lid

Zie *uitzonderingsbepaling* in de algemene toelichting.

Verder kan De Nederlandsche Bank met betrekking tot het derde lid, sub d eventueel, op initiële voordracht van financiële ondernemingen, andere - vergelijkbare – vorderingen op centrale tegenpartijen aanwijzen waarvoor dezelfde bepaling van kracht wordt.

Toelichting bij artikel 5:5 zesde lid

Indien bijvoorbeeld in het contract een vermenigvuldiging van de kasstromen bepaald is (hefboom), moet de nominale waarde worden aangepast om rekening te houden met de gevolgen van deze vermenigvuldiging voor de risicostructuur van het betrokken contract.

Afdeling 5.3, Methode gebaseerd op de waardering tegen marktwaarde (Current Exposure Method, CEM)

Algemeen

De in deze afdeling beschreven methode betreft de bestaande Mark-to-Market methode (Bazelse terminologie: current exposure method, CEM). Op basis van deze methode, die alleen kan worden toegepast op OTC derivaten wordt ter bepaling van de positiewaarde (EAD) de positieve marktwaarde van het contract bepaald, waar aan een opslag wordt toegevoegd voor het potentiële kredietrisico, vastgesteld op basis van een in bijlage 5.1 opgenomen tabel 1. Desbetreffende percentages, afhankelijk van transactiesoort en looptijd, worden toegepast op de nominale hoofdsom (notional/theoretische hoofdsom) of onderliggende waarde van het contract, zowel in het geval dat de marktwaarde positief is als in het geval dat de marktwaarde van het contract negatief is. De som van de actuele vervangingswaarde (mark-to-market/marktwaarde) en de berekende opslag vormt het kredietrisicoequivalent dat als positiewaarde in de berekening voor de standaardmethode (hoofdstuk 1) of IRB methode (hoofdstuk 2) voor het kredietrisico in aanmerking wordt genomen.

Toelichting bij artikel 5:6, vierde lid

In onderhavig verband kan onder de verzamelnaam grondstoffen worden verstaan, edele metalen anders dan goud, onedele metalen, niet-duurzame (landbouw) producten en overige producten inclusief energieproducten.

Toestemming kan worden verkregen indien tenminste aan de volgende voorwaarden is voldaan:

Financiële ondernemingen dienen a) in aanzienlijke mate in grondstof te handelen, b) een gediversifieerde grondstoffenportefeuille hebben, c) nog niet in een positie verkeren om voor de berekening van het kapitaalvereiste met betrekking tot het grondstoffenrisico van interne modellen gebruik te maken, overeenkomstig Hoofdstuk 2 van de Regeling solvabiliteitseisen voor het marktrisico.

Voorts kan De Nederlandsche Bank operationele eisen stellen, waaronder die met betrekking tot de organisatie en risicomanagement en ervaring.

Afdeling 5.4 Oorspronkelijke vorderingsmethode

Toelichting bij Artikel 5:7

De oorspronkelijke vorderingsmethode is de minst risicogevoelige methode en kan alleen worden toegepast indien de financiële onderneming onder de zogenoemde "de minimis" regeling valt in het kader van de Regeling solvabiliteitseisen voor het marktrisico.

Afdeling 5.5 Gestandaardiseerde methode (Standardised Method, SM)

Algemene toelichting

Desbetreffende gestandaardiseerde methode CCR ligt qua risicogevoeligheid tussen de marktwaardemethode en de interne modellenmethode (IMM) in en is als gevolg van een aantal vereenvoudigingen in de aannames eenvoudiger toe te passen dan de berekening van de positiewaarde op basis van IMM. Bij de gestandaardiseerde methode wordt de positiewaarde (EAD) bepaald op basis van de grootste van de netto marktwaarde of geschatte verwachte

positieve positiewaarde (expected positive exposure, EPE)⁵ per netting set (samenstel van transacties met betrekking tot één tegenpartij) met behulp van enkele door de toezichthouder vastgestelde parameters (een "toezichthouders EPE"), vermenigvuldigd met een betafactor, op vergelijkbare wijze en om vergelijkbare redenen als de alfa vermenigvuldigingsfactor bij IMM. Deze "scaling factor" wordt toegepast om de volgende redenen:

- met het oog op het risico van een economie in slechte staat,
- vanwege de stochastische afhankelijkheid van posities tegen marktwaarde gemeten tussen de tegenpartijen,
- en vanwege schatting- en modelrisico's.

Bovendien kan de betafactor een stimulans vormen om waar mogelijk IMM toe te passen.

De gestandaardiseerde methode kan worden toegepast op derivaten en transacties met afwikkeling op lange termijn. De laatstgenoemde transacties worden tot de afwikkelingsdatum (settlementdatum) als een termijntransactie (conform derivaten) behandeld. De methode is geschikt voor financiële ondernemingen die de marktwaarde methode niet risicogevoelig genoeg achten, maar die nog niet toe zijn aan de toepassing van de interne modellen methode. Ook kan de methode gebruikt worden in het geval van specifieke transacties waarvoor het nog niet mogelijk is om aan de voorwaarden van de interne modellen methode te voldoen. Een belangrijk overeenkomstig voordeel dat deze methode deelt met IMM is, dat - in tegenstelling tot CEM - hedging binnen netting sets wordt erkend. Een nadeel ten opzichte van IMM is dat risicodiversificatie effecten slechts in zeer beperkte mate worden erkend.

In de bijlage 5.2 wordt de precieze methode beschreven ter bepaling van de positiewaarde (EAD) volgens de gestandaardiseerde methode. Ter illustratie van de werking volgt hieronder een voorbeeld van een berekening met een toelichting.

Voorbeeld

In onderstaande tabel 1 wordt een voorbeeld gegeven van de standaardmethode CCR.

Een Euro gebaseerde financiële onderneming is vijf transacties aangegaan met één tegenpartij die volgens de regels op een gesaldeerde basis kunnen worden behandeld. De onderneming maakt (1) een onderverdeling van de transacties in apart te onderscheiden lange en korte deelposities; (2) berekent het effectieve notional bedrag van de transactie; (3) berekent de modified duration van iedere deelpositie van de transactie; en (4) berekent de actuele marktwaarde van de transacties.

De vijf transacties betreffen twee Euro-renteswaps; een fx-swap; een cross-currency swap; en een total return swap op de AEX. In de tabel is iedere deelpositie apart ingebracht waardoor er in dit voorbeeld in totaal 10 rijen worden gebruikt. Voor elke rente-gerelateerde deelpositie wordt het effectieve notional bedrag vermenigvuldigd met de modified duration om zo de risicopositie te bepalen voor elke hedging set.

Voor de eerste transactie (een IRS) heeft het ontvanger deel een modified duration van 8 jaar en is het effectieve notional bedrag €80 miljoen. Dit resulteert in een bedrag van 640 (8x80) dat als risicopositie in de hedging set voor Euro renterisico wordt opgenomen met een looptijd groter dan vijf jaar (gebaseerd op de modified duration van 8 jaar). Het betaaldeel van dezelfde

---

⁵ EPE wordt bij netting sets die "deep in-the-money" zijn hoofdzakelijk bepaald door de marktwaarde. Bij out-of-the money netting sets wordt CCR voornamelijk bepaald door de potentiële verandering van de waarde van de transacties.

transactie heeft hetzelfde effectieve notional bedrag van €80 miljoen en een modified duration van -0.25 . Dit deel resulteert in een bedrag van -20 (-0.25×80) die in de hedging set voor Euro renterisico met een looptijd korter dan 1 jaar wordt geplaatst (gebaseerd op de modified duration van -0.25).

De risico posities in iedere hedging set worden dan opgeteld. In de daaropvolgende rij wordt de absolute waarde bepaald per hedging set. Iedere hedging set heeft een eigen kredietconversiefactor (CCF) die als vermenigvuldigingsfactor wordt toegepast op de absolute waarden van de som van alle risicoposities. De som van de resulterende bedragen vormt een bedrag dat het equivalent vormt van een "at-the-money" verwachte positieve positie (expected positive exposure value), zijnde 26.7975.

Het grootste van de actuele marktwaarde (1.000) en de "at-the-money" omvang van de verwachte positieve positie (26.7975), vermenigvuldigd met een beta van 1.4 is de positie/vorderingswaarde (EAD) voor deze netting set. De EAD is op die manier 37.5165.

Tabel 1, Voorbeeld Standaardmethode CCR
Euro gebaseerde financiële onderneming , enkele tegenpartij, enkele netting set

Risk-posities RPIj per hedging sets j

							Renterisico hedging sets					FX risico hedging sets		Aandelen risico
i	Transactie type			Effective notional	Modified duration	CMV	EUR non-gov M=1	EUR non-gov M>5	USD non-gov M=1	USD non-gov M>5	JPY non-gov M>5	USD/EUR	JPY/EUR	AEX
				€ mln	jaren	€ mln	Effectieve notional x modified duration	Effectieve notional x modified duration	Effectieve notional x modified duration	Effectieve notional x modified duration	Effectieve notional x modified duration	Effectieve notional (+ = long, - = short)	Effectieve notional (+ = long, - = short)	Effectieve notional (+ = long, - = short)
1	EUR	IR swap	Ontvanger deel	80	8	-6		640						
1	EUR	IR swap	Betaler deel	80	-0.25		-20							
2	EUR	IR swap	Ontvanger deel	300	0.125		37.5							
2	EUR	IR swap	Betaler deel	300	-6	2		-1800						
3	USD	FX swap	Ontvanger deel	100	15	0				1500		100		
3	EUR	FX swap	Betaler deel	100	-0.125		-12.5							
4	USD	cross ccy swap	Ontvanger deel	60	7	1				420		60		
4	JPY	cross ccy swap	Betaler deel	60	-7						-420		-60	
5	S&P500	Total return swap in EUR	Ontvanger deel	150	0.125	4			18.75			150		
5	S&P500	Total return swap in EUR	Betaler deel	150	n.v.t.									-150
Som van risicopositie RPTij per hedging set j							5	-1160	18.75	1920	-420	310	-60	-150
Absolute bedrag som van RPTij van de risicopositie per hedging set j							5	1160	18.75	1920	420	310	60	150
Kredietconversiefactoren CCFj per hedging set j							0.20%	0.20%	0.20%	0.20%	0.20%	2.50%	2.50%	7%
CCFj x sum of RPTij : CCF-gewogen absolute bedragen van risico- positie per hedging set							0.0100	2.3200	0.0375	3.8400	0.8400	7.7500	1.5000	10.5000
Som van (CCFj x sum of RPTij)						26.7975								
CMV: som van actuele marktwaarde van de transacties CMVi						1.0000								
Max(CMV, som van (CCFj x sum of RPTij))						26.7975								
Beta:						1.4000								
Positie/Vorderingswaarde (EAD)						37.5165								

Aanvullende algemene toelichting bij de gestandaardiseerde methode

Risicoposities van dezelfde categorie (bijvoorbeeld dezelfde valuta) die voortkomen uit transacties binnen dezelfde netting set, vormen een "hedging set". Binnen elke hedging is de "off set" derhalve volledig erkend.

Een van de vereenvoudigingen in de methode is dat risicoposities als "delta equivalente" posities worden opgenomen. Een andere vereenvoudiging is dat er geen differentiatie in categorieën per emittent van enig onderliggend schuldinstrument wordt toegepast en de hedging sets met name het algemene marktrisico adresseren. Toch is er wel een differentiatie met betrekking tot de gebruikte referentie rentes, namelijk die gebaseerd op overheidspapier versus die niet gebaseerd zijn op overheidspapier. Met betrekking tot aandelen zijn de prijsveranderingen tussen de emittenten te groot om een saldering op nationale aandelenindex niveau toe te staan. Daarom wordt netting alleen erkend op het niveau van individuele emittenten.

Rentederivaten, fx derivaten en het betaaldeel van aandelen- en grondstoffenderivaten, zijn onderhevig aan renterisico voor de resterende looptijd. Voor floating rate notes (FRNs) en het variabele betaaldeel van renteswaps is de tijd tot de volgende aanpassingsdatum van de rente de resterende looptijd.

Risico posities die een lange (long) positie weergeven hebben een positief teken en risicoposities die een korte positie (short) weergeven, hebben een negatief teken. Door de toegepaste methode van de berekening van de totale positiewaarde per netting set als portefeuille worden ook verkochte opties in de berekening op basis van hun deltaequivalent in de berekening betrokken. Dit is anders dan bij de marktwaarde methode (CEM), die op individuele transactiebasis wordt toegepast, waarin alleen gekochte opties van belang zijn voor de bepaling van een (positieve) positiewaarde.

Door toepassing van modified duration en delta dekt de gestandaardiseerde methode alleen het eenvoudige "directional" risico en geen basisrisico. Gegeven het feit dat in de onderhavige methode saldering alleen op basis van tegenpartij versus tegenpartij en per nettingset en hedging set wordt erkend, is niet dezelfde mate van detail nodig als bij de gestandaardiseerde methodes voor de vaststelling van kapitaalvereisten voor het marktrisico in de desbetreffende regeling voor dit risico (met meer looptijdbanden en disallowancefactoren).

De CCR-vermenigvuldigingsfactoren (CCRM's, in Baselse documenten Credit Conversion Factors genoemd) zijn zo gekalibreerd op basis van de veronderstelling van een at-the-money termijncontract of swap en een voorspel horizon van één jaar (in overeenstemming met de IRB benadering met betrekking tot de PD horizon).

Artikelsgewijze toelichting bij de gestandaardiseerde methode

Toelichting bij artikel 5:8

Zie voor het begrip effecten- en grondstoffenfinancieringstransacties de algemene toelichting met betrekking tot effectenfinancieringstransacties (SFT).

Toelichting bij artikel 5:10 tot en met artikel 5:16

Toelichting specifiek bij 5:10: betalingsgedeelten

Eerste t/m het vierde lid:

Wanneer een transactie met een lineair risicoprofiel die op een OTC-derivaat betrekking heeft, voorziet in de levering van een financieel instrument tegen betaling, dan wordt de betaling het betalingsgedeelte (payment leg) genoemd.

Eerste lid, sub b

De genoemde procedure voor betalingsgedeelten geldt binnen één transactie en geldt niet voor verschillende transacties met dezelfde tegenpartij.

Toelichting bij artikel 5:18 *delta en transacties met een niet-lineair risicoprofiel*

Aan dit artikel wordt in artikel 5:2, zesde lid gerefereerd. Transacties met een niet-lineair risicoprofiel worden in de berekening betrokken op basis van een deltaequivalent, doorgaans opgesplitst in meerdere delen. Indien deze delta equivalentposities moeilijk te berekenen zijn kan op voordracht van de instelling en na goedkeuring van De Nederlandsche Bank eventueel een alternatieve en conservatieve benaderde weergave van de desbetreffende risicoposities in de berekening worden opgenomen met een daarbij passende conversiefactor. Voor zover alternatieve methodes om een delta equivalent bedrag te genereren ertoe leiden dat een transactie niet in meerdere delen wordt opgedeeld, moet erop gewezen worden dat een enkele transactie niet zelden meerdere risicoposities met zich meebrengt. Een FX swap levert bijvoorbeeld zowel een FX risicopositie als een rentetarief-risicopositie.

Toelichting bij artikel 5:19

De in afdeling 5.7 opgenomen bepalingen over contractuele verrekening betreffen de voorwaarden waaronder het salderen van tegengestelde posities in een bilaterale contractuele verhouding in onderhavig verband kan worden erkend.

Toelichting bij artikel 5:20

(Vooralsnog) geen toelichting

Afdeling 5.6 Interne modellen methode (IMM)

Algemene toelichting IMM

De interne modellen methode is de meest risicogevoelige methode van de drie in dit hoofdstuk genoemde methoden voor de bepaling van de omvang van de positiewaarde (EAD). Van de drie methoden is dit de enige methode die zowel op derivaten als op effectenfinancieringstransacties (SFTs) kan worden toegepast. De methode mag in beginsel worden toegepast ongeacht de methode die wordt gebruikt voor het kredietrisico in het algemeen, de standaardbenadering of IRB. Voor toepassing van de interne modellen methode in onderhavig verband is voorafgaande toestemming vereist van De Nederlandsche Bank. Een aanvraag voor de toepassing van de interne modellen methode dient vergezeld te gaan van adequate, gedetailleerde documentatie inzake zowel de operationele aspecten als de kwantitatieve en modelmatige aspecten, alsmede van een roll-out plan.

Indien toestemming is verkregen voor het gebruik van IMM, dient de financiële onderneming binnen een redelijke tijd deze methode toe te passen op alle activiteiten van CCR binnen één productcategorie. Hierop is – op permanente basis – een uitzondering mogelijk waar het gaat om activiteiten met een niet materiële omvang van het risico. Verder mag de financiële onderneming tijdens de roll-out fase nog tijdelijk gebruik maken van verschillende methoden naast elkaar voor verschillende activiteiten binnen één productcategorie. De Nederlandsche Bank kan een instelling met toestemming voor het gebruik van IMM toestaan om voor bepaalde delen van zakelijke activiteiten gebruik te maken van een meer conservatieve – minder risicogevoelige – methode van bepaling van de CCR positiewaarde dan die volgens het model, indien dit kan worden gerechtvaardigd, onder meer op basis van kosten-baten. In die gevallen dient de financiële onderneming nog steeds tegemoet te komen aan de gebruikerstest voor deze meer conservatieve maatstaven en moet eveneens de verschillen in conservatisme binnen het totaal in het licht van het CCR risicobeheer kunnen rechtvaardigen. In dit soort gevallen kan De Nederlandsche Bank een hogere vermenigvuldigingsfactor eisen met het oog op de complexiteit van de activiteiten en de aard van de risico's.

Er is in dit verband niet één bepaald soort model voorgeschreven. Er dient een model te worden toegepast op basis waarvan een – op redelijk conservatieve wijze - gemiddelde verwachte positieve positiewaarde van een netting set ten aanzien van één tegenpartij wordt geschat over een horizon van 1 jaar, voor het desbetreffende instrument. Overigens kan een financiële onderneming in dit verband in sommige gevallen met toestemming van De Nederlandsche Bank ook opteren voor een (meer conservatieve) maatstaf op basis van verwachte potentiële piekpositiewaardes (peak exposure, geschat op basis van een hoge betrouwbaarheidsinterval). Een benadering op basis van VaR, de interne modellenbenadering in hoofdstuk 4 (CRM) met betrekking tot SFTs, kan in dit verband als een modelvariant worden gezien.

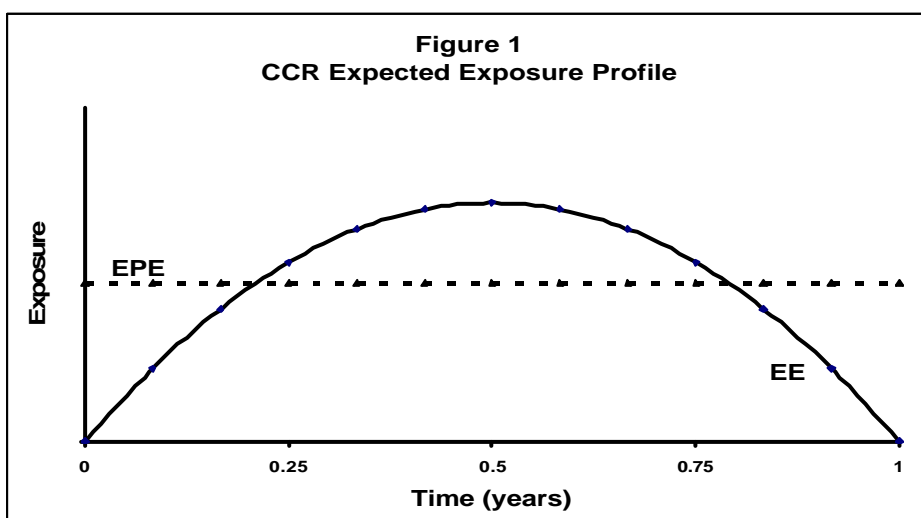
De EPE wordt overeenkomstig de bij IRB, met betrekking tot de berekening van de PD, gekozen horizon, voor een looptijd tot 1 jaar vastgesteld. In dat verband moet op vergelijkbare wijze als bij IRB voor andere soorten posities, een looptijdcorrectie worden toegepast (met een cap van 5 jaar). Voor transacties met een oorspronkelijke looptijd langer dan een jaar (de langste looptijd binnen een netting set) vindt deze looptijdaanpassing plaats op basis van een aangepaste formule (ten opzichte van de standaardformule in IRB). Voor looptijden met een oorspronkelijke looptijd korter dan 1 jaar is deze hetzelfde als bij IRB, met uitzondering in het geval van binnen IRB verband erkende korte termijn transacties.

Omdat de EPE voor SFTs of OTC derivaten met een korte looptijd het risico kan onderschatten, onder andere door roll-over risico, dient een meer conservatieve “effectieve EPE” te worden berekend. In beide gevallen is een vermenigvuldigingsfactor (“scaling factor”) - bij deze methode de alfa genoemd - voor een aantal onzekere factoren van toepassing.

Toelichting bij EE en EPE

Interne modellen die voor de bepaling van de positiewaarde worden gebruikt schatten doorgaans een tijdprofiel van verwachte positiewaardes (expected exposures, EE) voor ieder punt in de toekomst - waarbij iedere positiewaarde overeenkomt met de met de waarschijnlijkheid gewogen gemiddelde positiewaarde op dat punt - over de mogelijke toekomstige waardes of relevante marktrisico factoren, zoals rente, valutakoersen enzovoort. De EPE is het gewogen gemiddelde in de tijd van de EEs over de aangewezen tijdsinterval (zie artikel 5.1, definities, EPE is in deze context dus gedefinieerd als “Average EE”, AEE)

In onderstaand figuur is de gebogen lijn het EE tijdprofiel, en de gestippelde lijn is het gemiddelde daarvan, dus de EPE voor een tijdshorizon van, in dit geval, 1 jaar.

Omdat met name SFTs doorgaans een korte looptijd hebben, kunnen zij problemen opleveren bij een juiste schatting van EPE. In deze gevallen kan de verwachte positiewaarde (EE) zeer snel

toenemen in de eerste paar dagen en daarna weer scherp terugvallen bij het einde van de looptijd.

De tegenpartij zal echter in veel gevallen weer in een nieuwe SFT willen aangaan, of de bestaande transactie willen doorrollen. Deze transacties zullen dan nieuwe positiewaardes genereren die niet tot uitdrukking komen in het EE tijdprofiel.

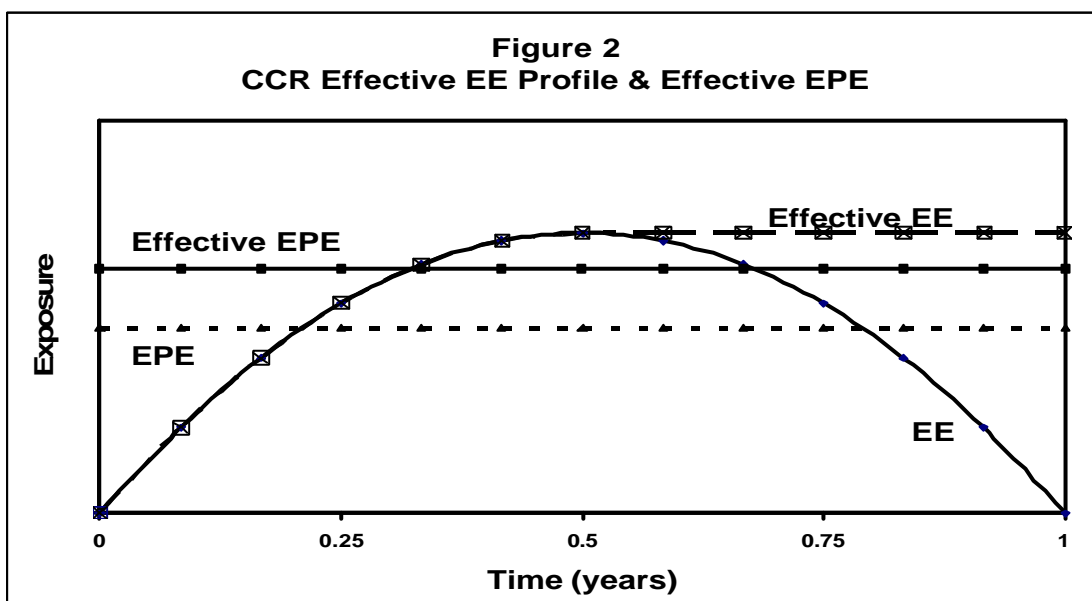
Aanvullende problemen zijn er met de meting indien korte termijn transacties worden gecombineerd met lange termijn transacties waardoor EE aanvankelijk hoog is, voor een tijd terugvalt, en dan weer toeneemt vanwege lange termijn transacties. Als de korte termijn transacties worden doorgerold, zou de afgenomen EE de omvang van het tegenpartijkredietrisico kunnen onderschatten. Dit soort zaken kan ook aan de hand zijn bij netting sets van OTC derivaten, zeker als deze een behoorlijk aantal korte termijn OTC derivaten bevatten.

Toelichting bij Effectieve EPE

Om rekening te houden met de hierboven geschetste tekortkomingen van het gebruik van de "normale" EPE is gesteld dat de positiewaarde (EAD) berekend volgens IMM gelijk is aan de "Effectieve EPE" vermenigvuldigd met de vermenigvuldigingsfactor alfa.

Effectieve EPE wordt berekend op basis van het tijdprofiel van de geschatte "Effectieve EE" voor een netting set. De Effectieve EE is voor een bepaald tijdstip is de hoogste van de EE voor dat moment of van enig moment daarvoor. Hierdoor wordt een "ratchet" tijdprofiel verkregen.

In figuur 2 hieronder is de (onderbroken) lijn met kruisjes de Effectieve EE. De Effectieve EPE is het gemiddelde van de Effectieve EE en wordt weergegeven door de doorgetrokken lijn met stippen.

Onder IMM kan met toestemming van De Nederlandsche Bank een meer conservatieve maatstaf⁶ dan Effectieve EPE worden toegepast, zoals bijvoorbeeld gebaseerd op potentiële piekpositiewaarden (geschat op basis van een hoge betrouwbaarheidsinterval). Bijvoorbeeld voor repo-stijl transacties onder een master agreement op basis van een VaR model.

Effectieve EPE kan eenvoudig worden afgeleid van een EE profiel dat dient als basis voor een standaard EPE berekening.

⁶ Onderhevig aan periodieke validatie

Effectieve EPE zal altijd ergens tussen EPE en piek EE liggen. Voor oplopende EE profielen zal Effectieve EPE gelijk zijn aan EPE. Voor neerwaarts lopende profielen zal Effectieve EPE gelijk zijn aan piek EE. In het algemeen geldt, dat hoe eerder EE piekt des te dichter zal Effectieve EPE bij piek EE komen te liggen; hoe later EE piekt, hoe dichter Effectieve EPE bij EPE zal liggen.

Alhoewel wordt onderkend dat financiële instellingen in de toekomst mogelijk ook met het roll-over effect in hun EPE modellen kunnen rekening houden, is het, gegeven de prille staat van ontwikkeling van zulke modellen in het algemeen en de beperkte ervaring van toezichthouders ervaring op dit terrein, voornamelijk niet toegestaan dat zulke interne schattingen van het rollover risico in de toezicht kapitaalvereisten worden gebruikt.

In de onderstaande "artikelsgewijze" toelichting worden voornamelijk niet alle artikelen individueel toegelicht. De Nederlandsche Bank nodigt financiële ondernemingen en belanghebbenden uit om tijdens de consultatie aan te geven welke onderdelen van de regels in het bijzonder (verder) zouden moeten worden toegelicht.

Artikelsgewijze toelichting bij IMM

Toelichting bij artikel 5:21

Financiële ondernemingen maken gebruik van een methode die bij de aard en omvang van de bedrijfsactiviteiten passen. Onverminderd het bepaalde in de rest van afdeling 5.6 is voor toepassing van IMM niet één bepaald soort model voorgeschreven.

Reikwijdte van de regeling en gefaseerde toepassing

Toelichting bij artikel 5:22 en artikel 5:23

Onder niet-materiële posten worden posten verstaan die verhoudingsgewijs, dat wil zeggen in verhouding tot het totale kredietrisico en in verhouding tot het eigen vermogen, gering zijn. In beginsel kan IMM op alle in dit hoofdstuk onderscheiden instrumenten met CCR worden toegepast. Voor toepassing op de verschillende productcategorieën in dit verband dient voorafgaande toestemming van De Nederlandsche Bank te worden verkregen. Toepassing op verschillende productcategorieën kan in het kader van een roll-out plan in beginsel achtereenvolgens worden uitgerold. Onderdeel van de toestemming maakt uit dat een financiële onderneming geacht wordt IMM binnen een redelijke termijn integraal toe te passen op één of meerdere productcategorieën waarvoor toestemming is verkregen, met uitzondering van niet materiële posities. In verband met de laatstgenoemde posities wordt voorafgaand overeengekomen welke te specificeren onderdelen op permanente basis op grond van immaterialiteit buiten de IMM behandeling kunnen blijven en welke onderdelen alleen tijdens een overeen te komen aanloopfase buiten deze behandeling kunnen blijven.

Voor zover onderdelen buiten IMM behandeling blijven dient één van de andere in dit hoofdstuk genoemde methodes op desbetreffende posities te worden toegepast. Het is in deze gevallen toegestaan de marktwaardemethode en de gestandaardiseerde methode naast elkaar te gebruiken binnen een groep maar niet binnen eenzelfde rechtspersoon binnen de groep. Binnen eenzelfde rechtspersoon moet voor desbetreffende niet door IMM bestreken posities één van de in het hoofdstuk genoemde alternatieve methodes worden gebruikt.

Toelichting bij artikel 5:24 *Terugkeer van IMM*

Het in dit artikel verwoorde principe dat een instelling met toestemming om IMM toe te passen niet arbitrair kan terugkeren naar de toepassing van een van de alternatieve methodes kan als een algemeen geldend principe worden gezien bij de toepassing van interne modellen in het kader van de berekening van kapitaalvereisten, dus ook bij toepassing van IMM.

Waarde van de post

Toelichting bij artikel 5:25

De wijze van berekening van de positiewaarde wordt beschreven in bijlage 5.3. Met betrekking tot de in aanmerking te nemen margeverplichtingen, verdelingen, te gebruiken historie e.d. wordt onder meer verwezen naar respectievelijk artikel 5:28 voor de behandeling van margeovereenkomsten en artikel 5:44 inzake deugelijkheid van de modelprocedure. Met betrekking tot de te gebruiken stochastische verdelingen kan worden opgemerkt dat in theorie de verwachtingen zouden moeten worden genomen met betrekking tot de werkelijke verdeling van de toekomstige exposure en niet de risiconeutrale verdeling. Onderkend wordt echter dat praktische overwegingen het meer haalbaar maken om de risico neutrale verdeling te gebruiken. Daarom wordt hiervoor geen verplichte keuze voorgeschreven. Met betrekking tot de behandeling van zekerheden kan worden opgemerkt dat voor zover een financiële onderneming rekening heeft gehouden met onderpand in de lopende positie het de financiële onderneming niet is toegestaan om met het voordeel hiervan ook nog eens rekening te houden in de schattingen van de LGD.

Eigen raming van alfa

Toelichting bij artikel 5:26 en artikel 5:27

De in bijlage 5.3 genoemde vermenigvuldigingsfactor alfa bedraagt 1.4. Deze factor is in beginsel van toepassing indien de financiële onderneming geen toestemming heeft verkregen om de alfa zelf te schatten (m.a.w. niet voldoet aan de voorwaarden voor interne raming van alfa). Uitgangspunt bij de verlening van toestemming is dat desbetreffende posities waarop deze alfa van toepassing is een dergelijke factor rechtvaardigen. Dit sluit echter niet volledig uit dat bijvoorbeeld als gevolg een veranderd risicoprofiel als gevolg van min of meer structureel gewijzigde posities een hogere alfa kan worden vereist. Bij structureel gewijzigde posities moet gedacht worden aan de veranderingen als gevolg van de toevoeging van posities door nieuwe soorten transacties met een mogelijk hoger "specifiek wrong way risico", of door een afname van de granulariteit van de tegenpartijen, waardoor een toename plaatsvindt van het "algemeen wrong way risico". Een hogere alfa kan in dat verband mogelijk ook alleen op onderdelen met bijvoorbeeld relatief nieuwe soorten instrumenten binnen de desbetreffende productcategorie worden toegepast. In algemene zin is een hogere alpha niet bedoeld ter compensatie van het niet voldoen aan de vereisten met betrekking tot het gebruik van IMM.

Bij de in artikel 5:26, onder c bedoelde materiële bronnen van stochastische afhankelijk moet vooral worden gedacht aan de correlatie van "defaults" tussen tegenpartijen en die tussen markrisico en "default".

Met de in artikel 5:26, onder d genoemde granulariteit van de portefeuille wordt de verdeling van posities over meerdere en meersoortige tegenpartijen bedoeld, kortom het aantal en de diversiteit in tegenpartijen die het concentratierisico bepalen en de omvang van "algemeen wrong way" risico beïnvloeden.

Ten aanzien van de in artikel 5:27, lid 2 genoemde frequentie van herschatting van alfa kan worden opgemerkt dat de financiële onderneming niet altijd een volledige herberekening behoeft uit te voeren als deze voldoende aannemelijk kan maken dat de schatting niet substantieel verschillend zal uitkomen en bijvoorbeeld ruim beneden de "vloer" van 1.2 blijft. Daarentegen dient een herberekening plaats te vinden op het moment dat er een structurele aanpassing plaatsvindt van de portefeuille die een waarschijnlijke invloed zal hebben op de waarde van alfa. Een financiële onderneming dient procedures te hebben om dergelijke structurele veranderingen tijdig te identificeren.

Behandeling marge overeenkomsten

Toelichting bij artikel 5:28

Er worden drie mogelijkheden geboden om rekening te houden met marge overeenkomsten. De in artikel 5:28, derde lid genoemde optie houdt in dat het interne model de effecten van marge verrekening volledig meeneemt in de schattingen van EE. Dit soort modellen zijn aanzienlijk gecompliceerder dan modellen die margeverrekening buiten beschouwing laten. Om die reden zijn de eerstgenoemde modellen aan een grondiger onderzoek onderhevig voordat goedkeuring kan worden gegeven. Voor financiële ondernemingen die wel EPE zonder marge overeenkomsten kunnen modelleren, maar nog niet het benodigde hogere niveau hebben bereikt om EPE met marge overeenkomsten te modelleren staan de in artikel 5:8, eerste lid, onder a) en b) genoemde opties ter beschikking. De keuzemogelijkheid tussen a) en b) houdt in feite in dat Effectieve EPE de kleinste mag zijn berekend volgens de twee methodes. De positieve "threshold" plus de van toepassing zijnde add-on kan daarom in die gevallen worden berekend met als vloer de Effectieve EPE zonder marge overeenkomst.

Indien de effecten van marge verrekening door het model zelf worden meegenomen, schrijft De Nederlandsche Bank geen minimum voor de marge risico periode (margin period of risk), maar zal extra aandacht besteden aan financiële ondernemingen die periodes zouden willen gebruiken die korter zijn dan 5 dagen voor repo's en reverse repo's of 10 dagen voor derivaten.

Minimum operationele vereisten voor EPE-modellen

CCR-beheersing

Toelichting bij artikel 5:30 t/m artikel 5:36

Een solide CCR-managementkader omvat de vaststelling, de meting, het beheer, de goedkeuring en de interne rapportage van het CCR. De operationele vereisten die geschetst worden onder de paragraaf CCR-beheersing komen voor een flink deel overeen met vergelijkbare vereisten ten aanzien van de toepassing van interne modellen voor het marktrisico wat in dit verband goed voorstelbaar is, waarbij de omvang van de CCR-positiewaarde tenslotte in hoge mate wordt bepaald door (de veranderingen van) mark-to-marked waarden, en wordt gemeten met soortgelijke modellen. Omdat het om een vorm van kredietrisico gaat zijn daarenboven alle voorwaarden ten aanzien van een goed kredietrisicobeheer van toepassing. Een belangrijk punt dat bij CCR aan de orde is, is dat het desbetreffende tegenpartijrisico (tegelijktijd) gelopen kan worden op basis van transacties/posities in de handelsportefeuille, het bankenboek en in het kader van de afwikkeling van valuta, effecten- en goederentransacties, en dat dit bovenop het kredietrisico ten aanzien van dezelfde tegenpartij uit andere transacties in het bankenboek komt, zoals leningovereenkomsten en onbenutte (onherroepelijke) kredietfaciliteiten. Het risico moet daarom op geaggregeerde basis worden beheerd ten aanzien van één tegenpartij.

Toelichting specifiek bij artikel 5:33

Ad 3: De financiële onderneming houdt rekening met grote en geconcentreerde posities, daaronder in ieder geval begrepen posities die naar groep kunnen worden gecategoriseerd. Hieronder kunnen worden verstaan, groepen van verbonden tegenpartijen, per sector, per markt enz.

Toelichting specifiek bij artikel 5:36

Het vereiste van een onafhankelijk onderzoek naar het CCR-beheersysteem laat onverlet dat een integratie met de behandeling van het kredietrisico in het algemeen wordt verwacht en voor zover mogelijk ook met de behandeling van het marktrisico.

Gebruikstest

Toelichting bij artikelen 5:37 t/m 5:39

Met betrekking tot artikel 5:38, lid 1, slaat “indien nodig” op de situatie waarin een financiële onderneming bij de berekening van de positiewaarde het onderpand in aanmerking te nemen. Het in artikel 5:38, lid 3 gestelde over dagelijkse raming slaat op het principe dat de financiële onderneming in beginsel in staat is om de EE dagelijks te ramen wat dus niet inhoudt dat verlangd wordt dat de bedoelde raming ook stelsmatig dagelijks wordt uitgevoerd. Indien een financiële onderneming voldoende onderbouwt dat voor de berekening van de omvang van de CCR-positie volstaan kan worden met een minder frequente berekening, is daar geen bezwaar tegen.

Stress tests

Toelichting bij artikelen 5:40 en 5:41

Desbetreffende stresstests maken deel uit van de zogenoemde “supervisory review” in pilaar 2 van het toezichtsraamwerk. Dat wil zeggen dat in het kader van de vaststelling van het interne kapitaal aantoonbaar rekening wordt gehouden met een schatting van de mogelijke in desbetreffende artikelen genoemde effecten.

Wrong way risk

Toelichting bij artikel 5:42

Algemeen en specifiek wrong way risk staan in artikel 5:1, definities omschreven. Indien er als gevolg van portefeuillewijzigingen aanwijzingen zijn dat de in dit artikel bedoelde risico's duidelijk zouden kunnen toenemen, dient dit aan De Nederlandsche Bank te worden gemeld in het kader van de overeengekomen toe te passen alfa (zie verder de toelichting bij artikelen 5:26 en 5:27).

Deugdelijkheid van de modelprocedures

Toelichting bij artikelen 5:43 t/m 5:48

De in artikel 5:46 onder 1b en 1c bedoelde vergelijkingen zijn bedoeld als controle van de juiste werking van het model. Met betrekking tot 1b gaat het om de werking van de looptijdcorrectie. Zie voorts de toelichting op de Effectieve EPE onder de algemene toelichting IMM. Indien de EPE over de looptijd van de positie beduidend hoger is dan de EPE-raming over een jaar dient hiermee rekening te worden gehouden in de vaststelling van het interne kapitaal.

Validatievereisten voor EPE-modellen

Toelichting bij artikelen 5:49

Vooralsnog geen toelichting. Omdat toepassing van EPE modellen voor de interne berekening van CCR nog betrekkelijk nieuw is, moet er door De Nederlandsche Bank en zuster-toezichthoudende instellingen nog ervaring worden opgebouwd ten aanzien van de mogelijkheden van validatie van EPE modellen.

Contractuele verrekening

Toelichting bij afdeling 7 (artikelen 5:52 t/m 5:65)

Een beding zoals omschreven in artikel 5:57 wordt vaak aangeduid met “afhaak-beding” of “walkaway clause”.

De regeling met betrekking tot (uitsluitend bilaterale) contractuele verrekening erkent in onderhavig verband onder bepaalde voorwaarden cross-product verrekening met betrekking tot de in artikel 5:53 genoemde productcategorieën. Een eerste voorwaarde is dat de financiële

Historisch document: verstreken consultatie

onderneming gebruik maakt van de interne modellen methode voor de berekening van het tegenpartijkredietrisico. Omdat productoverschrijdende (cross-product) verrekening een relatief nieuwe toepassing is in de financiële markten en hier dus navenant beperkte ervaring mee is opgedaan, zal De Nederlandsche Bank met extra aandacht letten of voldaan wordt aan de voorwaarden ten aanzien van de erkenning van deze soort verrekening in onderhavig verband. De Nederlandsche Bank zal, indien nodig na overleg met andere betrokken bevoegde autoriteiten, ervan overtuigd moeten zijn dat de contractuele verrekening krachtens het recht van alle betrokken rechtsgebieden rechtsgeldig is. Indien een van deze bevoegde autoriteiten te dien aanzien niet overtuigd is, zal de overeenkomst in zake contractuele verrekening voor geen van beide tegenpartijen als riscoverminderend in aanmerking worden genomen. De Nederlandsche Bank kan met redenen omklede juridische adviezen aanvaarden die per type contractuele verrekening zijn opgesteld.

**TRANSPONERINGSTABEL RICHTLIJN 2006/48/EG – REGELING TEGENPARTIJ-
KREDIETRISICO**

Bijlage III, behorend bij Richtlijn 2006/48/EG	Artikelen in de Regeling tegenpartijkredietrisico
Deel 1, 1	5:1, w
Deel 1, 2	5:1, f
Deel 1, 3	5:1, x
Deel 1, 4	5:1, m
Deel 1, 5	5:1, u
Deel 1, 6	5:1, s
Deel 1, 7	5:1, t
Deel 1, 8	5:1, n
Deel 1, 9	5:1, l
Deel 1, 10	5:1, o
Deel 1, 11	5:1, i
Deel 1, 12	5:1, q
Deel 1, 13	5:1, b
Deel 1, 14	5:1, z
Deel 1, 15	5:1, y
Deel 1, 16	5:1, r
Deel 1, 17	5:1, cc
Deel 1, 18	5:1, c
Deel 1, 19	5:1, p
Deel 1, 20	5:1, aa
Deel 1, 21	5:1, j
Deel 1, 22	5:1, bb
Deel 1, 23	5:1, k
Deel 1, 24	5:1, a
Deel 1, 25	5:1, h
Deel 1, 26	5:1, g
Deel 1, 27	5:1, d
Deel 1, 28	5:1, v
Deel 2, 1	5:2
Deel 2, 2	5:3
Deel 2, 3	5:4
Deel 2, 4	5:5 (1)
Deel 2, 5	5:5 (2)
Deel 2, 6	5:5 (3)
Deel 2, 7	5:5 (4) en (5)
Deel 2, 8	5:5 (6)
Deel 3, a	5:6 (2)
Deel 3, b	5:6 (3)
Deel 3, tabel 1	5:6, bijlage 5.1, tabel 1
Deel 3, tabel 2	5:6, bijlage 5.1, tabel 2
Deel 3, c	5:6 (1)
Deel 4, a	5:7 (1)
Deel 4, tabel 3	5:7, tabel 1

Deel 4, b	5:7 (1)
Deel 4, voetnoot 1	5:7 (2)
Deel 5, 1	5:8, 5:9, bijlage 5.2
Deel 5, 2	5:10 (1a) (1b) (2)
Deel 5, 3	5:10 (3) (4)
Deel 5, 4	5:10 (4) (5) (6)
Deel 5, 5	5:11 (1)
Deel 5, 6	5:11 (2)
Deel 5, 7	5:11 (3)
Deel 5, 8	5:11 (4)
Deel 5, 9	5:11 (5)
Deel 5, 10	5:12
Deel 5, 11	5:12, bijlage 5.2, p 2
Deel 5, 12	5:14, bijlage 5.2, p 3
Deel 5, 13	5:15 (1), bijlage 5.2 tabel 1
Deel 5, 14	5:15 (3)
Deel 5, 15	5:15 (4)
Deel 5, 16	5:15 (5) (6)
Deel 5, 17	5:16
Deel 5, 18	5:17, bijlage 5.2, tabel 2
Deel 5, 19	5:18 (1)
Deel 5, 20	5:19
Deel 5, 21	5:20
Deel 6, 1	5:2, 5:21 (1), 5:22
Deel 6, 2	5:23
Deel 6, 3	5:2 (4) (5) (6)
Deel 6, 4	5:24
Deel 6, 5	5:25 (1a) (1b)
Deel 6, 6	5:25 (2)
Deel 6, 7	5:25 (3), bijlage 3
Deel 6, 8	5:25 (3), bijlage 3
Deel 6, 9	5:25 (3), bijlage 3
Deel 6, 10	5:25 (3), bijlage 3
Deel 6, 11	5:25 (3), bijlage 3
Deel 6, 12	5:26
Deel 6, 13	5:27 (1) (2)
Deel 6, 14	5:27 (3)
Deel 6, 15	5:28
Deel 6, 16	5:29
Deel 6, 17	5:30
Deel 6, 18	5:31 (1)
Deel 6, 19	5:31 (2) (3)
Deel 6, 20	5:32 (1)
Deel 6, 21	5:32 (2)
Deel 6, 22	5:33 (1)
Deel 6, 23	5:33 (2) (23)
Deel 6, 24	5:34
Deel 6, 25	5:35
Deel 6, 26	5:36
Deel 6, 27	5:37 (1) (2)

Deel 6, 28	5:37 (3)
Deel 6, 29	5:38 (1) (2)
Deel 6, 30	5:38 (3)
Deel 6, 31	5:39
Deel 6, 32	5:40
Deel 6, 33	5:41
Deel 6, 34	5:42 (1)
Deel 6, 35	5:42 (2)
Deel 6, 36	5:43
Deel 6, 37	5:44
Deel 6, 38	5:45
Deel 6, 39	5:46
Deel 6, 40	5:47
Deel 6, 41	5:48
Deel 6, 42	5:49 (1), 5:50 (1) (2)
Deel 7, a)	5:51, 5:53, 5:54
Deel 7, b) i)	5:55 (1) (2)
Deel 7, b) ii)	5:55 (3)
Deel 7, b) iii)	5:55 (4)
Deel 7, b) iv)	5:55 (4)
Deel 7, b) v)	5:56 (1)
Deel 7, b) vi)	5:56 (2)
Deel 7, b) 3 ^e alinea na vi)	5:57
Deel 7, b) 4 ^e alinea na vi) a)	5:58 a)
Deel 7, b) 4 ^e alinea na vi) b)	5:58 b)
Deel 7, b) 4 ^e alinea na vi) c)	5:58 c)
Deel 7, b) 4 ^e alinea na vi) d)	5:58 d)
Deel 7, c) aanhef	5:59
Deel 7, c) 1 ^e alinea	5:60
Deel 7, c) i)	5:61, 5:62
Deel 7, c) ii)	5:63, 5:64
Deel 7, c) ii), tabel 6	5:65, (1), tabel 2
Deel 7, c) ii), tabel 6, voetnoot	5:65, (2)